

PROIECT NR. 58 / 2003

PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI BACĂU

ETAPA a III-a

DISFUNCTIONALITATI SI PRIORITATI - DIAGNOSTICE

Proiectant: S.C. VANEL EXIM S.R.L.
Colaborator: S.C. PROURBIX S.R.L. BACĂU
Consultant: DR. ARH. CĂTĂLIN SÂRBU

Director: arh. CONSTANTIN AMÂIEI
Șef proiect: arh. VIORICA NOVAC

Beneficiar: CONSILIUL JUDEȚEAN BACĂU

Colectiv de elaborare:

arh. Viorica Novac
arh. Constantin Amâiei
arh. Catrinel Ciornei
arh. Anca Nicoleta Amâiei
ing. Constantin Martinov
ec. Cătălin Chiriac

Tehnoredactare computerizată:

ing. Adrian Cristian
ing. Constantin Martinov
teh. Sorina Zaharia

Redactare grafică:

teh. Nicolae Roșca
teh. Aneta Roșca

Surse de documentare:

Oficiul Județean de Cadastru, Geodezie
și Cartografie Bacău
Direcția Județeană de Statistică Bacău
Direcția Județeană pentru Cultură, Culte
și Patrimoniu Cultural Bacău
Inspectoratul de Protecția Mediului Bacău
Direcția de Sănătate Publică a județului Bacău
A.N. Apele Române "Siret" Bacău
Inspectoratul de Protecția Mediului Bacău
Direcția Generală pentru Agricultură
și Industrie Alimentară Bacău
S.N. Îmbunătățiri Funciare Bacău
Direcția Silvică a județului Bacău
S.C. Transelectrica S.A. Bacău
S.C. Romtelecom S.A. Bacău
S.C. Transgaz S.A. Mediaș

CUPRINS

1. STRUCTURA TERITORIULUI	2
1.1. Cadru natural (planșele 1 – 2)	2
1.1.1. Rețeaua hidrografică	2
1.1.2. Clima	3
1.1.3. Flora	3
1.1.4. Fauna și ihtiofauna	4
1.1.5. Resursele subsolului	4
1.1.6. Riscuri naturale	4
1.1.7. Calitatea factorilor de mediu	5
1.2. Patrimoniul natural și cultural (planșa 3)	6
1.2.1. Zone naturale protejate	6
1.2.2. Zone protejate construite (culturale)	7
1.3. Rețeaua de localități (planșele 4 – 5)	7
1.3.1. Număr, structura, categorii de mărime, repartiție în teritoriu	7
1.3.2. Infrastructura socio – culturală	10
1.3.3. Locuirea	14
1.4. Infrastructurile tehnice (planșele 6 – 7)	15
1.4.1. Gospodărirea apelor	15
1.4.2. Lucrări de îmbunătățiri funciare	17
1.4.3. Rețele de căi de comunicație	18
1.4.4. Rețele de telecomunicații	18
1.4.5. Rețele de distribuție a apei potabile	19
1.4.6. Rețele de canalizare a apelor uzate	19
1.4.7. Rețele energetice teritoriale	19
1.4.8. Gestiunea deșeurilor	20
1.5. Zonificarea teritoriului (planșa 8)	21
1.6.1. Utilizarea terenurilor	21
2. STRUCTURA SOCIO – DEMOGRAFICĂ (planșele 9 – 12d)	25
2.1. Disfuncționalități din punct de vedere socio-demografic	25
2.1.1. Structura populației pe grupe de vârstă	25
2.1.2. Structura populației pe sexe	26
2.1.3. Evoluția și repartiția numărului de locuitori	26
2.2. Disfuncționalități în repartiția teritorială a populației	27
2.3. Disfuncționalități din punct de vedere al resurselor de muncă	28

3. STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR (planșele 13 – 15)	30
3.1. Disfuncționalități din punct de vedere al structurii activității economice	30
3.1.1. Agricultură	32
3.1.2. Turismul	36
4. CONTEXTUL SUPRATERITORIAL (planșa 16)	39
4.1. Contextul intrajudețean	39
4.2. Context suprateritorial (cu județele vecine)	40
4.3. Poli de atracție externi și interni	41
5. ANALIZE SWOT	42

ANEXE

Lista cuprinzând proiectele finanțate prin Programul SAPARD
Tabel cu nivelul studiilor absolvite în județul Bacău – Recensământ 2002
Situația privind execuția veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale pe unități administrative – teritoriale la data de 31.12.2003

PROBLEME , DISFUNCȚIONALITĂȚI ȘI DISPARITĂȚI

Planul de amenajare a teritoriului județean va asigura un cadru global și unitar privind posibilitățile de dezvoltare durabilă a teritoriului județean în context regional și european și va contribui la:

- realizarea unei structuri a rețelei de localități care să permită o repartizare echilibrată și armonioasă în profil teritorial a populației, locurilor de muncă și a serviciilor publice pe baza unor politici coerente de descentralizare a componentelor în cadrul colectivităților locale;
- integrarea teritoriului județean în economia regională și europeană;
- stabilirea priorităților de intervenție privind dezvoltarea activităților economice;
- echiparea majoră a teritoriului, dotarea și echiparea tehnico – edilitară a localităților;
- reabilitarea, protecția și conservarea elementelor mediului natural și construit, cât și punerea acestora în valoare.

Etapă actuală a studiului privind „Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Bacău” abordează principalele probleme privind semnalarea disfuncționalităților și a priorităților de intervenție, etapă ce va servi la elaborarea strategiilor de dezvoltare și a programelor de aplicare prioritare a acestora.

Analiza s-a axat pe cuantificarea fenomenelor în baza indicatorilor fizici și demografici comparați cu media pe țară.

Teritoriul județului este compus din 88 de unități administrative:

- 3 municipii
- 5 orașe
- 80 comune.

Din punct de vedere teritorial suprafața județului reprezintă 2,78% din suprafața țării și 17,97% din suprafața regiunii Nord-Est. Ca populație (706.623 locuitori) concentrează între limitele administrative județene 3,24% din populația țării și 19,23% din populația regiunii de Nord-Est.

1. STRUCTURA TERITORIULUI

1.1. CADRUL NATURAL

Relieful județului, constituit din 3 unități morfologice distincte: subcarpatic, podiș și câmpie colinară ce coboară de la vest la est, a influențat cu puternice disponibilități caracteristice și remarcabile dezvoltarea socio – economică a acestor zone.

În zona montană și podiș (zonele subcarpatice) spațiul specific individualizează văi și depresiuni bine conturate cu bogății naturale ce au oferit în timp, condiții favorabile de viață pentru locuitorii din 2/3 din suprafața județului, în localități ce s-au dezvoltat cu precădere în această zonă.

Restul de 1/3 din suprafața județului, estul județului Bacău, aparține zonei câmpiei colinare, în partea de est a județului, acest relief fiind format din platouri și dealuri prelungi pe direcția NV-SE și cu pământuri de slabă calitate, cu exces de umiditate, erodate și degradate 85%, determinate de lipsa vegetației forestiere, torențialitate și curgeri noroioase.

Această formă de relief existentă în zona de est a județului generează importante probleme și disfuncționalități în această zonă a județului privind:

1. sărăcia
2. dizarmonie peisagistică
3. resurse și potențial redus
4. accesibilitate dificilă în interiorul zonei și a locuitorilor acesteia la servicii
5. fenomene de alunecări de teren și inundații

Cea mai joasă formă de relief – câmpia, este reprezentată pe culuarul văii Siretului și Bistriței, considerată cea mai fertilă zonă a județului, în proporție de cca. 30%.

Formele de relief existente în județul Bacău, prin structura arealului caracteristic rezultat, influențează continuu condițiile existenței umane în aceste locuri.

Identificarea și luarea în considerare a acestor probleme specifice de relief trebuie să conducă nemijlocit la strategii speciale și adaptate la condițiile naturale, în care se desfășoară viața unor comunități umane.

1.1.1. Rețeaua hidrografică

Pe teritoriul studiat, rețeaua hidrografică are o densitate medie mare, 2,22%, cu valori mai ridicate în zona montană și scăzute în zona de podiș, comparativ cu procentul de 3,57% de ocupare din teritoriul României cu ape și bălți.

Studiul rețelei hidrografice și a lacurilor antropice existente conduce, implicit, la stabilirea importanței acestora în existența comunității. Se identifică următoarele probleme și disfuncționalități cu importanță deosebită:

- scurgerea necontrolată și neasigurată a torenților – fenomene de torențialitate;
- nestabilizarea malurilor apelor;
- neregularizarea malurilor în mare proporție;
- nu sunt întocmite cadastrele privind bazinele hidrografice;
- nu sunt delimitate zonele de protecție a cursurilor de apă importante din județul Bacău;
- surse, în mare parte, insuficiente ca potențial de apă potabilă;
- lacurile nu constituie acolo unde este posibil surse pentru organizarea unui turism specific;
- lacurile antropice construite de-a lungul văilor sunt puține, lipsa lor pe toate râurile și pâraurile județului reduc posibilitățile de atenuare a viiturilor, de irigații sau alte scopuri: hidroenergetice, piscicole, agrement;
- resurse de apă cu grad ridicat de vulnerabilitate;

1.1.2. Clima

Interferența particularităților climatului temperat continental, mai răcoroasă în zona montană datorită altitudinii reliefului și continental spre est cu amplitudini termice mari, determină în teritoriu următoarele probleme și disfuncționalități:

- circulația generală caracteristică a atmosferei determină în teritoriul județului în mod frecvent seceta de vară datorită advecției aerului uscat pe direcția nord – sud, dar și advecția aerului arctic cu toate consecințele de rigoare în activitatea economică și socială;
- regimul precipitațiilor atmosferice, caracterizate prin variații cantitative și zonale, are valori din ce în ce mai mari ce produc deseori inundații și alunecări;
- în teritoriul județului Bacău frecvența medie a vânturilor predomină, energia lor nu este folosită însă pentru binele oamenilor, pentru producerea de energii neconvenționale ca sursă a vieții. De asemenea nu există preocupare pentru protecție împotriva vânturilor;
- în peisajul fizico – geografic – relief, în condițiile de climă și vegetație, solul prezintă o mare varietate tipologică, dar nu este cultivat și exploatat corespunzător pentru evitarea sărăcirii sale.

1.1.3. Flora

Vegetația naturală, condiționată de diversitatea elementelor fizico – geografice și climatice se caracterizează printr-o mare varietate a speciilor și o pronunțată etajare pe teren ca altitudine.

Pentru protejarea speciilor existente este necesar a se delimita zonele naturale cunoscute, dar și a altora noi și a întregului ecosistem pentru protecția lor, dar și pentru punerea în valoare și în slujba vieții oamenilor, a efectelor benefice a naturii.

1.1.4. Fauna și ihtiofauna

Fauna și ihtiofauna este bogată, variată și valoroasă. Neprotejată, nesupravegheată și necontrolată, aceasta poate avea efecte negative în viața oamenilor prin dispariția lor, atacul sau propagarea bolilor asupra oamenilor.

Soluția conviețuirii cu natura a viețuitoarelor, dar și cu influențe bune în profitul omului este protejarea ariilor în care acestea să trăiască sub controlul specialiștilor.

1.1.5. Resursele subsolului

În județul Bacău resursele subsolului sunt bogate, variate, unele în exploatare sau conservare.

Exploatarea multora, în timp, a creat peisaje specifice. Cele rămase în urma conservării necesită reconstrucții ecologice prin abordarea de programe în acest scop. Tot atât de importantă este și problema protejării cadrului natural prin delimitarea zonelor în exploatare și respectarea normelor de protecție a mediului.

1.1.6. Riscuri naturale

Conform PATZR pentru regiunea de NE întocmit de „Urban Proiect” București, a cărei sursă de informație a fost studiul „Furnizarea datelor cartografice privind procesele de eroziune, alunecări, prăbușiri de teren și inundații, pentru evidențierea zonelor cu riscuri naturale la nivelul teritoriului național” elaborat de „Institutul de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie”/1998, teritoriul județului Bacău este expus riscurilor naturale de inundații și alunecări de teren. În urma analizei acestor categorii ce privesc degradarea terenurilor, se identifică următoarele probleme și disfuncționalități în teritoriu:

- nu sunt întocmite conform termenelor legale cadastrale privind delimitarea zonelor de risc natural, fapt ce îngreunează procesul de decizie privind construcțiile și zonificarea teritoriului;
- în suprafețele de teren afectate de inundații se produc numeroase pagube materiale și umane, ce s-au agravat mult în ultima perioadă; În aceste zone nu sunt lucrări de apărare corespunzătoare;
- suprafața de cca. 66,3%, ce reprezintă 46.000 ha degradate, din suprafața județului Bacău este afectată de procese de eroziune;
- în suprafața afectată de alunecări de teren și identificată în 13 zone ale județului Bacău, în partea centrală și de nord, nu sunt lucrări serioase de consolidare pentru eliminarea totală a efectelor dezastruoase ale acestora.

Există proiecte pentru corectarea torenților ce degradează continuu terenul, dar sunt proiecte și pentru recuperarea terenurilor degradate conform datelor furnizate de Romsilva:

Proiecte îmbunătățiri funciare: corectarea torenților

Proiecte în curs de finalizare 2004:

- Bazinul Camenca (com. Agăș)

- C.T. Bogdana (com. Ștefan cel Mare)
- C.T. Izvorul Negru (oraș Dărmănești)

Proiecte care au început în 2004 și care se vor finaliza în 2005 – 2006:

- C.T. Halașu Mare (com. Mânăstirea Cașin)
- C.T. Tamași etapa II (com. Tamași)

Proiecte (studii de fezabilitate aprobate, care așteaptă finanțare):

- C.T. Mihăileasa (com. Căiuți)
- C.T. Grohot (oraș Dărmănești)
- C.T. Izvorul Alb (oraș Dărmănești)
- C.T. Tulburea Grozea (oraș Dărmănești)
- C.T. Bolohanu (Tamași – Gioseni)

1.1.7. Calitatea factorilor de mediu

Starea factorilor de mediu, aer, apă, sol, este relevată prin indicatori specifici monitorizați în laboratorul Inspectoratului Județean de Protecție a Mediului și Apele Române pentru perioada iunie 2003.

Calitatea aerului – în județul Bacău nu se înregistrează depășiri ale concentrațiilor maxim admise a principalilor poluanți ca: acid clorhidric, clor, acid sulfuric, amoniac 0,3%, hidrogen sulfurat 0,3% și bioxid de sulf.

Problema ce creează disfuncționalități vieții locuitorilor județului Bacău este însă, frecvența mare a scurgerilor de poluanți. Disconfort prin poluarea aerului, se produce și datorită activităților de transport rutier și eolian. Afectată este populația din municipiul Bacău, Onești și localitățile situate la căi principale de acces.

Calitatea apei

Calitatea apei de suprafață – în județul Bacău coeficientul general de poluare fluctuează; de remarcat este problema depășirii sporadice a valorii admise de 1 pe râurile Bistrița, Siret și Trotuș și lacuri: Uz și Lilieci (fenoli, regim de oxigen, cloruri, fosfor).

– Calitatea apei uzate – analiza apelor uzate prelevate în punctele de evacuare finală de la societățile poluante, cât și de la stațiile de epurare ale orașelor, evidențiază depășiri la toți indicatorii analizați: ph, NH₄, uree, P_{tot}, NO₂, NO₃, sulfuri, sulfați, cloruri, detergenți, etc.

– Calitatea apei subterane este afectată de poluarea cu substanțe reziduale rezultate din activitățile platformelor industriale, cu substanțe utilizate pentru fertilizare în agricultură și de depozite de deșeuri urbane.

Calitatea solului – rezultatul analizelor probelor prelevate concluzionează – sol poluat de categoria III, cu încadrare în categoria „degradat” (metale grele, pesticide, chimice și bacteriologice).

Probleme:

- Sursele de poluare a apei – apele reziduale orășenești și comunale insuficient epurate sau neepurate evacuate în ape de suprafață sau infiltrări în pânza freatică;
- Stațiile de epurare existente au capacități insuficiente și funcționează necorespunzător (orașe);
- Sursa de poluare – zgomotul și emisiile de gaze rezultate din activitățile de transport rutier; Traversarea marilor localități, în special pe DN2 a traficului rutier dinspre Muntenia către Moldova, în absența unor centuri de ocolire crește riscurile pentru populația acestor concentrații umane datorate poluării.
- Depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere, gestionarea acestora defectuoasă;
- Platformele industriale existente (Onești) deversează în apă emisii de metale grele;
- Spații verzi de protecție inexistente;
- Lipsa unor platforme de colectare și depozitare ecologice și tehnologizate;
- Surse de poluare: poluare chimică și bacteriologică – gropile de gunoi;
- Apele sunt poluate prin fenomene de alunecări.

Starea habitatelor naturale

Probleme:

- Dispariția de specii din faună și floră datorită presiunii antropice asupra naturii care alterează mediul natural;
- Intervenția brutală a omului a determinat scăderea dramatică a procentului de împădurire (13% existent – procent optim 40%).

În primavara 2004 Romsilva a preluat de la Agenția Domeniilor Statului 17 hectare de teren degradat, din care 10 ha au fost deja împădurite, urmând ca restul de 7 ha să fie împădurite în anul 2005.

O problemă importantă ce creează disfuncționalități existenței locuitorilor municipiului Bacău este nivelul mare a zgomotului produs de activitatea Aeroportului Internațional Bacău, cât și a SC Aerostar SA Bacău (reparații și probe motoare de avion).

1.2. PATRIMONIUL NATURAL ȘI CULTURAL

1.2.1. Zone naturale protejate

Cele mai valoroase bunuri de patrimoniu natural conform L462/2001 identificate în partea a II a PATJ necesită un regim special de ocrotire și conservare pentru utilizarea durabilă a patrimoniului natural și reglementarea regimului acestora prin programe specifice și speciale.

– Lipsa delimitării zonelor de protecție și a cadastrului suprafețelor ocupate de zonele naturale.

1.2.2. Zone protejate construite (culturale)

Valorile de patrimoniu construit și cultural aprobate conform legii 5/2000 nu sunt puse în mod corespunzător în circuitul economic pentru valorificare prin turism, mică industrie și imagine (crearea unei imagini favorabile și cunoscute).

– Lipsa delimitării zonelor de protecție și a cadastrului suprafețelor ocupate de patrimoniul cultural.

1.3. REȚEAUA DE LOCALITĂȚI

1.3.1. NUMĂR, STRUCTURA, CATEGORII DE MĂRIME, REPARTIȚIE ÎN TERITORIU

– Dominația ca număr (485 localități) și pondere a populației rurale (53,82% ca grad de urbanizare) a rețelei de localități rurale, față de cele urbane, prezintă o dispersie eterogenă în teritoriu prin configurarea lor în condițiile istorice, geografice și socio – economice (tradiția de ruralitate).

– Localitățile rurale ce au evoluat structural în timp și în teritoriu pe formula majoritară de formă:

– tentaculară datorită particularităților cadrului natural;

– grupare (ca poziție în teritoriu) în aliniamente și ciorchine în jurul centrelor urbane prezintă o configurare în teritoriu moștenită, fără intervenții sau încercări novatoare de amenajare a teritoriului printr-o zonificare funcțională adaptată mileniului III.

– Indicatorii infrastructură nu sunt corespunzători, nu sunt îndepliniți și generează zone profund rurale, de o „sărăcie istorică” conform PATZR și datorită indicatorilor macroeconomici și sociali a zonei studiate;

– Mediul urban este insuficient reprezentat și echilibrat în teritoriu (în zona de est a județului Bacău nu există nici un oraș).

Cursul râului Siret traversează județul Bacău de la Nord la Sud și separă în două zone total diferite din punct de vedere a următorilor indicatori:

	Vest	%	Est	%	Total	%
Populație din care:	606.368	85,82	100.255	14,18	706.623	100
- urban	326.317		-----		326.317	46,18
- rural	280.057	73,64	100.255	26,36	380.306	53,82

Unități teritoriale:	60	68,18	28	31,82	88	100
- urban	8		-----		8	9,09
- rural	52	65	28	35	80	90,91
Suprafață administrativă:	475.442	71,82	186.610	28,18	662.052	100
- urban	67.869		-----		67.869	10,25
- rural	407.573	68,60	186.610	31,40	594.183	89,75
Nr. localități:	264	53,55	229	46,45	493	100
- urban	8		-----		8	1,62
- rural	256	52,78	229	47,22	485	98,38

Din cele 88 de unități administrative ale județului Bacău, 80 unități administrative au caracter rural în proporție de 90,90%.

– În zona de est a județului există 28 de comune, ce reprezintă 31,82% din totalul unităților administrative ale județului și 35% din numărul unităților administrative cu caracter rural;

– Populația locuitoare a celor 28 comune, în estul județului Bacău reprezintă 26,36% din populația rurală a județului și 14,18% din populația totală a județului;

– Suprafața de teren a unităților administrative din zona de est a județului reprezintă 28,17% din suprafața totală a județului Bacău și 45,78% din suprafața totală a unităților administrative cu caracter rural.

Concluzia:

- La nivelul județului Bacău 31,82% din unități administrative teritoriale cu caracter rural sunt situate în zona de est a județului cu o populație ce reprezintă 14,18% pe 28,17% din suprafața totală a județului;

	Vest	Est	Total (județ)
Nr. orașe/1000 km ²	1,68	-----	1,20
Nr. sate/100 km ²	6,28	12,27	7,32
Nr. unit. admin./1000 km ²	12,62	15	13,29
Densitate locuitori/km ²	127,54	53,72	106,74
- urban	480,80	-----	480,80
- rural	68,72	53,72	64,00

- Zona de est a județului Bacău raportată și la mediul rural total al județului Bacău, evidențiază că 26,36% din populația rurală trăiește în 47,22% din totalul localităților rurale a județului, pe 31,40% din suprafața

administrativă aferentă comunelor și în 35% din unitățile administrative teritoriale rurale.

Nr. sate/100 km ²	6,28	12,27	8,16
Nr. unit. admin./1000 km ²	12,76	15,00	13,46
Densitate locuitori/km ²	68,72	53,72	64,00

- Zona de est a județului are caracter rural în totalitate, cu multe localități mici cu o populație medie de 438 locuitori (mult sub media județului de 784 locuitori/localitate, cu o densitate a localităților/100km² în teritoriu de 12,27, mult peste media județului de 8,16 localități/100km², cât și a zonei de vest de 6,28 localități/100km²) și ocupând dispersat un teritoriu mare în care densitatea locuitorilor este mică sub media pe județ.

- În zona de est a județului căile de comunicație sunt puține, în stare proastă și încadrate de relief. Lipsesc legăturile directe cu principalele căi de comunicație principale: DN, DJ, E. Nu există nici un traseu de cale ferată. Sub împărțirea județului Bacău datorată diferențelor de valoare a indicatorilor studiați în cele 2 zone distincte, de est și vest, conduce la concluzia că forțele endogene ale dezvoltării, cu toate că s-au făcut și se fac eforturi financiare majore, nu au reușit să asigure o dezvoltare omogenă a întregului teritoriu, fapt ce rezultă și prin prezentul studiu.

- Natalitate mică în mediul urban.
- Există migrație din urban către rural sau migrație din ambele medii în străinătate.
- Numărul localităților rurale la 100 km² (7,32) este mult peste media pe țară de 5,49, generează problema existenței în teritoriu a unui număr mare de sate ce exercită presiuni antropice asupra peisajului prin extinderi nejustificate și periculoase de-a lungul drumurilor importante.
- Legea nr. 2/1968 privind împărțirea administrativă a României menține în nomenclatorul localităților 6 sate fără populație, 19 sate cu până la 50 de locuitori și limite administrative de comune ce, deși, se cer urgent rezolvate, nu sunt permise până la modificarea legii 2/1968.

Densitatea localităților în teritoriu județului Bacău

	Jud. Bacău	Nr. unități	România	Reg. NE
Nr. orașe/1000 km ²	1,208	8	1,11	0,9
Nr. sate/100 km ²	7,32	485	5,49	
Nr. unit. ad-tive/1000km ²	13,29	88		13,51
Dens. locuitori/km ²	106,74		109,8	100,29

Mărime medie (locuitori)	Măr. medie	Nr. locuitori		Reg. NE
Mun. și orașe	46.790	326.317	43.642	3.674.367
Comune	4754	380.306	3.800	
sate	784		778	
Nr. mediu loc. sate/comună	6,06	0,16	5	

Suprafața teritoriului administrativă

- Municipii – 14.150 ha – 2,14%
- Orașe – 53.719 ha – 8,11%
- Comune – 594.183 ha – 89,75%
- Total județ – 662.052 ha – 100%

Grad urbanizare:

- Mediu urban/județ – 46,18%
- Mediu rural/județ – 53,82%

Densitatea locuitorilor în teritoriul administrativ al județului

	locuitori	densitate
Municipii	251.117	17,75 loc/ha
Orașe	75.200	1,40 loc/ha
Total mediu urban	326.317	4,80 loc/ha
Total mediu rural	380.306	0,64 loc/ha
Total județ	706.623	1,07 loc/ha

1.3.2. INFRASTRUCTURA SOCIO - CULTURALĂ

ÎNVĂȚĂMÂNT

La nivelul județului Bacău au fost luate în calcul unitățile de învățământ reprezentate în cartograma cuprinsă în baza de date, et. II PATJ. (sursa – Inspectoratul Județean de Învățământ Bacău 2004)

În județul Bacău, populația școlară – 148.503 copii, reprezintă 21,02% din populația totală a județului Bacău peste media pe țară de 20,63%.

Numărul de elevi din județul Bacău reprezintă 16,53% din total, peste media de 15% a României. 3,50% din copiii de vârstă preșcolară a județului Bacău frecventează 88 de grădinițe, față de 2,89% populație preșcolară la nivelul țării.

Populația cu pregătire superioară este concentrată în zona de polarizare a localităților urbane și dispersat în spațiul rural (personal din învățământ). Se

constată că zona de est are cel mai mic procent de persoane cu studii liceale absolvite.

Indicatori generali 2004 – județ Bacău

- nr. cadre didactice/elev = 0,07 cadre didactice/elev;
- nr. elevi/cadru didactic = 13,40 elevi/cadru didactic;
- nr. mediu elevi/sală clasă = 27 elevi/clasă;
- nr. săli clasă (mediu)/unit. de învăț. = 6,47 săli clasă/unit. de învăț.;
- nr. mediu pers. didactic/unit. învăț. = 13,09 pers. didactice/unitate învăț.;
- nr. elevi (mediu)/unit. de învăț./ = 175,40 elevi/unitate învăț.

Tipuri de unități de învățământ

Unități școlare	Nr. unități			Nr. elevi			Personal didactic		
	urban	rural	total	urban	rural	total	urban	rural	total
Școli primar și gimnazial	73	458	531	38.413	44.475	82.889	2.190	3.035	5.225
Grădinițe	67	21	88	10.500	14.266	24.766	627	607	1.234
Liceal	29	3	32	20.857	1.055	21.912	1.688	89	1.777
Școli profesionale	6	3	9	7.970	2.353	10.323	187	37	224
Școli postliceale	4	--	4	1.435	--	1.435			
Învățământ superior	2	--	2	6.921	--	6.921	253	--	253
TOTAL	181	485	666	68.907	47.909	116.816	4.954	3.768	8.722

Problema principală a sectorului învățământ este starea construcțiilor școlare în care se desfășoară activitatea specifică:

- în mediul rural starea construcțiilor școlare este în proporție de 20% nesatisfăcătoare, fie că aceste școli sunt vechi, fie că funcționează în localuri improprii sau necesită reparații capitale;
- numărul scăzut de cadre didactice în mediul urban; nr. elevi/cadru didactic în mediul urban este de 13,90, în mediul rural 12,70, pe total județ 13,40;
- lipsa amenajărilor speciale în mediul rural privind practicarea sportului și jocului în zone special amenajate.

SĂNĂTATE

Indicatori generali 2004

	Jud. Bacău	România
Nr. locuitori/medic	753	525
Medici/10.000 locuitori	13,27	19,1
Nr. locuitori/cadru sanitar mediu	222	192
Cadre medii sanitare/10.000 locuitori	44,9	52,1
Nr. paturi/1.000 locuitori	5,36	7,5
Nr. locuitori/stomatolog	3.113	4.473
Stomatologi/10.000 locuitori	3,21	2,2
Nr. locuitori/farmacist	4.559	15.897
Farmacisti/10.000 locuitori	2,19	0,6
Nr. personal mediu sanitar/medic	3,39	2,7
Nr. medici/1.000 locuitori	1,30	1,90

Situația unităților sanitare 2004

	Total	Proprietate publică	Proprietate privată
Spitale	10	9	1
Policlinici	2	2	--
Dispensare	15	15	--
Sanatoriu balnear	1	1	--
Cabinete medicale	428	309	119
Cabinete stomatologice	198	122	76
Creșe	9	9	--
Farmacii	120	11	109
Laboratoare medicale	12	--	12
Laboratoare tehnică dentară	22	--	22
Depozite farmaceutice	6	--	6

Paturi în unitățile medico – sanitare și cadre medicale

Paturi în spitale	3.784
Paturi în creșe	405
Nr. medici	938
Nr. stomatologi	227
Nr. farmaciști	155
Nr. personal sanitar mediu	3.178
Nr. personal auxiliar	1.559
Nr. copii înscriși în creșe	364

Cele mai mari dotări de sănătate se concentrează în municipii și orașe, dar și în comuna Podu Turcului.

Din analiza situației existente rezultă următoarele probleme:

- Numărul redus de cabinete medicale privatizate;
- Numărul redus de stomatologi ce deservește populația județului;
- Nu există parteneriate public – privat în acest sector al sănătății;
- Numărul mic al personalului tehnico – sanitar nu asigură deservirea populației;
- Numărul mic de paturi în spitale, mult sub media României;
- Numărul de medici la 1.000 locuitori în județul Bacău de 1,3 este superior indicatorului pe România;
- Majoritatea construcțiilor sanitare ale județului în proprietate publică sunt în stare proastă de funcționare, necesită reparații capitale și modernizarea fluxurilor funcționale;
- Dezechilibrul major dintre mediul urban și rural în ceea ce privește asigurarea cu personal medical. Astfel în mediul urban numărul medicilor este de 5 ori mai mare decât în mediul rural. Deservirea sanitară a populației în mediul urban evidențiază asigurarea serviciilor de 1 medic la 416 locuitori, iar în mediul rural de 1 medic la 2.486 locuitori.

CULTURA ȘI SPORT

În județul Bacău, conform datelor statistice 2004, situația se prezintă astfel:

	Jud. Bacău	%	România	%	Reg. NE
Nr. biblioteci, din care:	463	3,46	13.377	100	2.660
- mediu urban	145	--	--	--	--
- mediu rural	318	--	--	--	--
Nr. cititori	187.000	3,17	5.898.000	100	1.004.000
Volume existente	4.465.000	2,56	174.164.000	100	26.823.000
Volume eliberate	2.044.000	2,52	81.056.000	100	15.925.000
Cititori/1.000 locuitori	264	--	270	--	263
Volume/locuitor	6,32	--	8,00	--	4,2
Volume eliberate/1.000 loc.	2.895	--	3.719	--	4.335

- Numărul de cititori este foarte mic și reprezintă în județul Bacău 26,5% din total populație, dar raportat la mia de locuitori se încadrează în indicatorul României;
- Numărul de cărți citite/locuitor, însă, este foarte mic față de indicatorul similar din zona de NE și România;

– Lipsesc construcțiile cu program funcțional specializat ce să ofere condiții corespunzătoare și comparabile acestei funcțiuni atât în unele centre urbane cât și rurale. (biblioteca județeană nu are un sediu modern, funcțional și la capacitatea corespunzătoare).

Cinematografe

Activitatea cinematografelor este în scădere prin reducerea numărului de spectacole, cât și desființarea funcțiunii specifice a unor clădiri de cinematografe ce s-au transformat în alte funcțiuni.

Muzee, case memoriale

Întreținerea unora din aceste obiective, în special în mediul rural, nu este susținută financiar, majoritatea obiectivelor nu au o activitate profitabilă și în consecință sunt necesare programe pentru atragerea de fonduri precum și întocmirea de strategii pentru viabilitatea veniturilor proprii.

DOTĂRI SPORTIVE

- Datele evidențiate în baza de date etapa II PATJ, arată o activitate redusă, principalele cluburi și baze sportive fiind în municipii și orașe;
- Dezechilibru major între mediul urban și rural în ceea ce privește calitatea și dotarea obiectivelor cu caracter sportiv;
- Capacități insuficiente pentru desfășurarea activităților sportive, dar și pentru spectatorii sportivi.

1.3.3. LOCUIREA

Calitatea locuirii în județul Bacău prezintă următorii indicatori:

	nr. locuințe/ 1.000 locuitori	Mp locuibili/ locuitor	nr. locuitori/ cameră	nr. camere/ nr. total locuințe
Jud. Bacău	363	13,16	1,10	2,51
- urban	370	13,42	1,12	2,41
- rural	358	12,95	1,07	2,60
România		14,05	1,04	2,57
	nr. locuitori/ locuință	supr. locuință medie (mp)	nr. locuințe/ nr. gospodării	nr. locuitori/ gospodărie
Jud. Bacău	2,75	36,19	1,08	2,97
- urban	2,69	36,07	1,07	2,88
- rural	2,80	36,26	1,09	3,06
România	2,68	37,66		2,92

- Analiza situației existente conduce la evidențierea următoarelor probleme:
- Ritm de construcție scăzut. În perioada 1990 – 2002 fondul de locuințe a crescut doar cu 5%;
 - Creșterea suprafeței locuibile disproporțional cu numărul de locuințe , demonstrează o îmbunătățire considerabilă a condițiilor de locuit, ceea ce nu rezolvă criza de locuințe;
 - Suprafața medie locuibilă/locuitor de 13,16 mp se găsește sub media pe țară de 14,05 mp și este mică față de 16,0 mp/locuitor, indicator care ar trebui asigurat cât de curând;
 - Majoritatea construcțiilor locuințelor riveranilor realizate în special în mediul rural sunt mici și cu camere puține, datorită puterii economice mici a populației, dar și mentalității de constructor de ocazie fără ambiții estetice și funcționale;
 - Apariția în peisajul rural în special și chiar și în mediul urban a construcțiilor locuințelor de vacanță cât și a discrepanțelor de integrare în teritoriu datorate nivelului posibilităților financiare;
 - Ocuparea cu obstinență a terenurilor situate de-a lungul căilor importante de circulație, imixtiuni în zone naturale protejate sau în zona de protecție a cursurilor de ape și lacuri;
 - Locuințele nou realizate nu asigură încă condiții de locuire înscrise la nivel european de asigurare 1 cameră/ 1 persoană. În județul Bacău indicatorul mediu – 1,1 locuitori/cameră se află peste media României de 1,07 locuitori/cameră;
 - Zonele nou construite, dar fără studii de specialitate, rămân mult timp nedeservite de instituții publice pentru servicii, rețele tehnico-edilitare centralizate, energie electrică, accese ce forțat cad în sarcina administrației locale;
 - Din analiza și coroborarea indicatorilor prezentați se estimează în județul Bacău un deficit de locuințe de cca. 61.590 locuințe. Amplasarea acestor locuințe poate constitui baza unui studiu pentru repartiția lor pe unități administrative și în acest scop pregătirea zonelor destinate acestora, pentru asigurarea condițiilor legale și tehnice de construibilitate, precum și posibilitatea exercitării controlului factorilor de specialitate.

1.4. INFRASTRUCTURI TEHNICE

1.4.1. Gospodărirea apelor

Principalele lucrări hidrotehnice specifice existente respectă gradul de apărare pentru care au fost realizate. Acestea sunt:

Lacuri de acumulare:

- Poiana Uzului (r. Uz, $V_t=90,0$ mil. mc, alimentare cu apă, energie electrică);
- Berești (r. Siret, $V_t=160,0$ mil. mc, energie electrică, alimentare cu apă, atenuare viituri);
- Răcăciuni (r. Siret, $V_t=146,4$ mil. mc, alimentare cu apă, energie electrică, atenuare viituri);
- Galbeni (r. Siret, $V_t=71,0$ mil. mc, alimentare cu apă, energie electrică, atenuare viituri);
- Bacău (r. Bistrița, $V_t=4,0$ mil. mc, alimentare cu apă, energie electrică);
- Liliaci (r. Bistrița, $V_t=7,4$ mil. mc, alimentare cu apă, energie electrică, atenuare viituri);
- Gârleni (r. Bistrița, $V_t=5,1$ mil. mc, alimentare cu apă, energie electrică, atenuare viituri);
- Racova (r. Bistrița, $V_t=8,5$ mil. mc, alimentare cu apă, energie electrică, atenuare viituri);
- Răcătău (Bibirești) – (r. Răcătău, $V_t=1,44$ mil. mc, piscicultură).

Aducțiuni, derivații:

- Aducțiunea Izvorul Muntelui – Bacău (priză – acumularea Izvorul Muntelui, deșurare – acumularea Bacău, $L=69$ km, $Q_{tr}= 200$ mc/sec., producție energie electrică);
- Aducțiunea Galbeni – Berești (priză – acumularea Galbeni, deșurare acumularea Berești, $L= 10$ km, $Q_{tr}= 330$ mc/sec., producție energie electrică);
- Aducțiuni apă tratată din acumularea Poiana Uzului:
 - acumularea Poiana Uzului – stația tratare Cărăboia, $L=8,5$ km, $Q_{tr}=1,4$ mc/sec.
 - stația tratare Cărăboia – Comănești, $L=10,1$ km, $Q_{tr}= 0,25$ mc/sec.
 - stația tratare Cărăboia – Onești, $L=28,7$ km, $Q_{tr}= 0,8$ mc/sec.
 - stația tratare Cărăboia – Bacău, $L=60$ km, $Q_{tr}= 0,35$ mc/sec.

Regularizări, îndiguiri:

- Îndiguiri Siret – sector Filipești – Onișcani, pe Siret, $L=12,6$ km, apă ră terenuri, drumuri, localități;
- Regularizare Bistrița, sector Piatra Neamț – Sărata, pe Bistrița, $L=17,1$ km, apă ră terenuri, drumuri, localități;
- Regularizare pârâu Tazlău în localitatea Berești – Tazlău.

În județul Bacău suprafața rețelei hidrografice reprezintă 2,22% din suprafața totală a județului mult inferioară față de indicatorul specific din România de 3,57%.

Lucrările specifice hidrotehnice existente sunt foarte puține față de necesarul real din teren: există însă, încă numeroase cursuri de apă, în special Siretul și Bistrița, ce necesită realizarea de lucrări pentru apărare împotriva inundațiilor, consolidării de maluri, regularizări și îndiguiri:

- Pe întreg cursul râului Siret – în special în zona comunei Traian;
- Pe întreg cursul râului Trotuș – în special în zona comunei Sănduleni până la Tg. Ocna și amonte;
- Pe întreg cursul pârâului Slănic – în special în orașul Slănic Moldova;
- Pe întreg cursul pârâului Tazlău Sărat – în special în municipiul Moinești;
- Pe cursurile pârâurilor afluenți ai Siretului din zona de est a județului: Tutova, Berheci, Răcătău, Soci.

Lucrările existente de apărare împotriva inundațiilor necesită în mare măsură studii pentru reconsiderarea clasei de importanță.

Pe râul Trotuș și afluenții săi (care au creat mari probleme), pe tronsonul Ghimeș – Comănești este în curs de execuție o lucrare de mare amploare care cuprinde 100 km amenajări de albie și refacerea infrastructurii afectate la inundații (inclusiv poduri, podețe, drumuri comunale și forestiere), fondurile fiind atrase de la Banca Mondială.

1.4.2. Lucrări de îmbunătățiri funciare

Se semnalează probleme privind prevenirea și înlăturarea acțiunii factorilor de risc și a valorificării capacităților de producție a terenurilor agricole.

Față de suprafața existentă cu lucrări de îmbunătățiri funciare de irigații – 20.920 m², de desecări – 3.623 m², de combaterea eroziunii solului – 111.881 m² se constată:

- reducerea drastică a utilizării irigațiilor în zonele în care existau deja sisteme, fiind distruse;
- lipsă acută a instalațiilor moderne de irigații, sau distruse sau descomplete;
- desecările sunt în majoritate colmatate;
- amenajările pentru desecări sunt insuficiente;
- lucrările de bază pentru combaterea eroziunii solului sunt în mare parte distruse de proprietarii terenurilor orientate din deal în vale, pe suprafețe reduse; acestea nu sunt întreținute de către proprietarii ce diminuează astfel efectul lor asupra calității solului;
- lipsa preocupărilor de înființare de noi plantații și de împădurire a terenurilor cu alunecări active.

În acest sens, sunt necesare programe pentru atragerea de fonduri necesare executării de lucrări specifice în întreg teritoriul județului.

1.4.3. Rețele de căi de comunicație

Rețelele de căi de comunicație în județul Bacău reprezintă 1,49% din suprafața județului sub media pe țară de 1,63%.

- Rețeaua de căi de comunicații și transport nu deservește în județul Bacău direcțiile Est – Vest prin trasee directe și facile de legătură cu traseele importante: DN, DJ, drumuri europene;
- Drumurile locale, județene și comunale sunt modernizate într-un procent foarte mic;
- Densitatea drumurilor publice în județ este de 37,07 față de 32,9 km/100 km² densitatea pe țară;
- Pe rețeaua de drumuri, lucrările de artă (poduri, podețe, pasaje) nu sunt la clasa de importanță existentă și la cerințele traficului actual.

Rețeaua de căi ferate

- Densitatea căilor ferate în județul Bacău este slabă 37,66 km/1000km², față de 46,2 km/1000 km² în România;
- Zona de est a județului nu dispune de cale ferată și legături cu județele învecinate pe această cale;
- Municipiul reședință de județ Bacău, nu dispune de legături solide prin cale ferată cu județele învecinate din vest și est;
- Traseele secundare existente de căi ferate nu sunt duble și electrificate;
- Profilele transversale ale căilor de circulație importante (2 fire cu supralărgiri) nu sunt gabaritice și propice, prin respectarea zonelor de siguranță și protecție ale traficului modern și european.

Transport aerian

Aeroportul Internațional Bacău deservește zona județului Bacău. Poziția în teritoriu crează disfuncționalități datorită amplasamentului acestuia în zona de locuit a municipiului Bacău.

1.4.4. Rețele de telecomunicații

În județul Bacău rețelele de telecomunicații sunt în continuă modernizare și extindere atât ca telefonie fixă cât și mobilă; probleme în acest sens ridică doar aceeași zonă de est a județului Bacău care este necesar a fi deservită corespunzător.

1. În ultimii 5 ani s-au finalizat lucrările de modernizare a rețelei prin extinderea rețelei de fibră optică și automatizarea tuturor localităților din județ;
2. S-au extins capacitățile în centralele telefonice astfel încât în mediul urban nu mai există cereri în așteptare din cauza lipsei de capacități în centrale;
3. Nu mai există centrale manuale;

4. Rețelele de acces ale localităților Filipești, Berești-Bistrița și Săucești sunt realizate în soluția clasică, cu cabluri de cupru (soluția instalării sistemului Fixed Radio Acces nu a fost fezabilă, fiind prea scumpă);
5. În județul Bacău mai există localități netelefonizate (cătune) care nu au putut fi atinse cu rețeaua de cupru datorită limitărilor tehnice. Din informațiile pe care le deținem în aceste zone există acoperire a operatorilor mobili.

Pentru perioadele următoare Romtelecom își propune pregătirea rețelei de comunicații pentru a putea oferi servicii noi, în special de bandă largă (transmisii de date, internet de mare viteză, rețele private virtuale, etc.).

1.4.5. Rețele de distribuție a apei potabile

Deși în județul Bacău au fost realizate lucrări de alimentare cu apă potabilă cu prioritate în mediul rural, doar 42,58% din gospodăriile din județ sunt considerate dotate în acest scop. Concret numeric: din 256.889 locuințe sunt dotate cu instalație de apă doar 109.382 locuințe.

Probleme:

- în mediul rural doar 5,86% din locuințe sunt dotate cu instalație de apă potabilă, cu toate că rețelele de alimentare cu apă sunt realizate noi în proporție de 75% (754km) din localitățile rurale. Restul sunt uzate fizic și moral;
- nu există structuri instituționale care să gestioneze, exploateze și întrețină aceste rețele la nivel local (comună) și la nivel județean pentru asigurarea coordonării, conștientizării și realizării la zi a bazei de date;
- consumul de apă potabilă foarte scăzut în comparație cu România, reprezintă 2,92% din consumul României.

1.4.6. Rețele de canalizare a apelor uzate

În județul Bacău există conform PATZR întocmit de „Urban Proiect” București 48 unități administrative (din care 8 unități urbane) cu rețea de canalizare, totalizând 489 km (2,94% din total pe țară).

- În localitățile rurale, în special în reședințele de comune, rețeaua existentă de canalizare există parțial și alimentează blocurile construite anterior;
- Rețelele de alimentare cu apă potabilă executate până acum nu sunt dublate de rețele de canalizare.

1.4.7. Rețele energetice teritoriale

- Nu sunt delimitate cadastral limitele zonelor de protecție a CET-urilor, a liniilor de transport a energiei electrice.

1.4.8. Gestiunea deșeurilor

Probleme:

În județul Bacău nu există un sistem integrat de gestionare a deșeurilor:

- deșeurile nu sunt colectate selectiv;
- depozitarea deșeurilor în mediul rural se realizează neorganizat, pe platforme sau gropi de gunoi ce nu respectă exigențele de mediu;
- depozitarea amestecată a deșeurilor menajere cu cele tehnologice și cele toxice și periculoase;
- cantitatea de deșeuri prezintă o creștere semnificativă;
- depozitarea întâmplătoare pe sol a deșeurilor fără a fi supuse unei forme de tratare;
- evacuarea în cursuri de apă, arderea necontrolată a deșeurilor în mediul urban;
- lipsesc serviciile specializate de colectare și transport în mediul rural.

Deșeurile industriale produse în întreprinderi prin conținutul lor de substanțe toxice și metale grele, constituie surse de risc deosebit de grav pentru vegetație, faună, afectând productivitatea agricolă.

Referitor la deșeurile industriale s-au constatat următoarele:

- stocarea acestora nu se face pe criteriul utilității, depozitarea făcându-se necorespunzător;
- există zone de depozitare a fierului vechi, dar nu sunt amenajate corespunzător;
- zgura și cenușa rezultate în urma arderii cărbunelui se depozitează lângă centralele termice;
- deșeurile lemnoase rezultate din atelierele de tâmplărie se depozitează lângă acestea.

Sursele majore de poluare a solului sunt constituite din exploatarea petroliere (Zemeș – Bacău). Un caz particular îl constituie numeroasele depozite de rumeguș, caracteristice zonelor forestiere. Ca o caracteristică regională se evidențiază capacitățile haldelor de depozitare deșeuri care sunt insuficiente față de cerințe.

Deșeurile asimilabile celor menajere generate de către agenții economici, sunt depozitate împreună cu deșeurile colectate de la populație pe depozitele de deșeuri menajere. Datorită lipsei unui sistem de precolectare selectivă, deșeurile asimilabile conțin și deșeuri tehnologice care ar putea fi valorificate. Astfel pe depozitele de deșeuri municipale/ orășenești/ comunale sunt întâlnite cantități semnificative de deșeuri textile, deșeuri lemnoase, rumeguș, plastic, etc.

Deșeurile spitalicești nu sunt supuse unui sistem de gospodărire adecvat, deficiențele sistemului de colectare reprezintă un factor important de risc pentru populație.

În regiunea Nord Est nu se efectuează colectare selectivă și procesare a deșeurilor menajere, în scopul obținerii de energie, compost și biogaz. Practicile

actuale de colectare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor, fără aplicarea principiilor sistemului de gestiune integrată a acestora, generează un impact negativ asupra factorilor de mediu și asupra sănătății populației.

Disfuncționalități:

- deșeurile necolectate organizat produc noxe și se consideră sursă de poluare a zonei respective precum și pericol de infiltrare în apele de suprafață și subterane;
- neasigurarea separării depozitării tipurilor de deșeuri;
- ocuparea necontrolată a terenurilor utilizabile în alte scopuri și a malurilor de ape, care provoacă deteriorarea calității mediului;
- gestionarea defectuoasă a deșeurilor care reprezintă un risc major pentru mediul ambiant.

Practicile actuale de colectare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor, fără aplicarea principiilor sistemului de gestiune integrată a acestora, generează un impact negativ asupra factorilor de mediu și asupra sănătății populației.

1.5. ZONIFICAREA TERITORIULUI

1.5.1. Utilizarea terenurilor

Prezentăm în continuare bilanțul teritorial (sursa OJCGC Bacău)
Total județ Bacău (Anuar statistic al României 2003)

Nr. crt.	Utilizarea terenurilor	România		Județ Bacău	
		Suprafață (ha)	%	Suprafața (ha)	%
1	Terenuri agricole, din care:	14.836.600	62,23	323.415	48,85
	arabil	9.398.500	39,42	184.794	27,91
	pășuni	3.424.000	14,36	88.377	13,35
	fânețe	1.513.600	6,35	39.752	6,00
	vii	259.600	1,09	7.386	1,12
	livezi	240.900	1,01	3.106	0,47
2	Terenuri neagricole, din care:	9.002.500	37,77	338.637	51,15
	terenuri forestire	6.239.500	26,17	279.058	42,15
	terenuri sub ape	851.700	3,57	14.763	2,23
	căi de comunicație	390.000	1,64	10.230	1,55
	curți construcții	635.900	2,67	20.078	3,03
	terenuri neproductive	461.800	1,94	14.508	2,19
	TOTAL	23.839.100	100	662.052	100

Probleme rezultate din analiza zonificării teritoriale a județului:

Se observă preponderența terenului neagricol – 51,15%, cu ponderea mare a pădurilor de 42,15% mult peste media pe țară de 21%.

Ponderea foarte mică este reprezentată de zona ocupată de ape – 2,22% față de media pe țară de 3,57%, de zona căilor de comunicație – 1,55%.

Terenul arabil reprezintă 27,91% din suprafața județului și se situează în zona centrală a sa, de-a lungul cursului râului Siret.

Suprafața curți-construcții reprezintă 3,03% din totalul suprafeței județului, procent superior față de 2,67% cât reprezintă suprafața curți-construcții în România. Acest fapt poate fi o consecință a ocupării necontrolate a terenului agricol și scoaterea sa din circuitul agricol.

Macrozonarea funcțională pe profile dominante se află în structura existentă prezentată comparativ cu România.

– Se evidențiază arii cu folosire redusă, puțin modificate de activități antropice în zona de est a județului, unde producțiile agricole/ha sunt slabe, au o slabă activitate ce poate aduce venituri financiare care să asigure un trai bun populației din zonă, precum și în zona de vest a județului în comunele cu suprafețe mari forestiere;

– Existența ariilor cu folosire intensă constituie deasemeni o problemă necesar a fi evidențiată și diagnosticată ca o problemă de rezolvat, cu toate că acestea generează venituri financiare semnificative, sunt puternic antropizate, au densități mari de locuitori/ha.

- în cadrul acestor arii calitatea mediului este puternic influențată în special de degradarea rapidă a solului afectat de construcții și amenajări;

- reconstrucția ecologică este un proces dificil foarte necesar pentru redarea și refacerea calității mediului (numeroase ferme foste CAP ce nu sunt exploatate pot intra într-un ciclu de refacere a mediului și revenirea la funcțiunea inițială a terenului, având în vedere terminarea ciclului de utilizare);

– În județul Bacău se poate identifica existența unei presiuni asupra spațiului rural identificată prin:

- dezvoltare de tip extensiv a localităților;
- ocuparea spațiului deschis;
- extinderea orașelor în zonele înconjurătoare aleator fără constituirea centurii verzi;
- dezvoltarea localităților rurale și urbane cu precădere de-a lungul principalelor trasee rutiere (tentacular) cu implicații asupra traficului și oamenilor;
- dezvoltarea necontrolată a zonelor rezidențiale secundare, în zone valoroase natural și fragile ecologic (case de vacanță în păduri, maluri de lacuri);
- expansiunea orașelor asupra zonei rurale pentru rezolvarea unor probleme tehnico-edilitare, de depozite deșeuri, etc.

– În urma scăderii suprafeței forestiere, crește riscul apariției fenomenelor de eroziune și alunecări ce sunt mai numeroase din această cauză.

Mediul urban

MUNICIPII															
		BACĂU				ONEȘTI				MOINEȘTI				TOTAL MUN.	
		Supr. (ha)		%		Supr. (ha)		%		Supr. (ha)		%		Supr.(ha)	%
1	Terenuri agricole, din care	1353	31,32	2824	53,81	2273	49,60	6450	45,58						
	Arabil	949	21,97	1964	37,42	554	12,09	3467	24,50						
	Pășuni	195	4,51	733	13,96	855	18,65	1783	12,60						
	Fânețe	97	2,25	95	1,81	857	18,70	1049	7,42						
	Vii	23	0,53	27	0,51	7	0,15	57	0,40						
	Livezi	89	2,06	5	0,10	0	0	94	0,66						
2	Terenuri neagricole, din care	2966	68,67	2424	46,19	2310	50,40	7700	54,42						
	Terenuri forestiere	69	1,60	248	4,72	1056	23,04	1373	9,70						
	Terenuri sub ape	370	8,57	158	3,01	21	0,46	549	3,88						
	Căi de comunicație	325	7,52	133	2,53	245	5,34	703	4,98						
	Curti construcții	2132	49,36	1734	33,04	699	15,25	4565	32,26						
	Terenuri neproductive	70	1,62	151	2,88	289	6,30	510	3,60						
	TOTAL	4319	100	5248	100	4583	100	14150	100						
ORAȘE															
Buhuși		Comănești		Dărmănești		Slănic-Moldova		Tg. Ocna		Total orașe		Total mediu urban		Total mediu rural	
ha	%	Ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
2476	62,11	3276	51,29	6431	23,78	1510	13,23	2685	54,90	16378	30,49	22828	33,63	300587	50,59
1681	42,17	450	7,04	1194	4,41	165	1,44	370	7,57	3860	7,18	7327	10,80	177467	29,86
731	18,34	1632	25,55	3301	12,20	980	8,59	1313	26,85	7957	14,82	9740	14,35	78637	13,23
50	1,25	1192	18,66	1880	6,95	365	3,20	911	18,63	4398	8,19	5447	8,02	34305	5,77
13	0,32	2	0,03	16	0,06	0	0	89	1,82	120	0,22	177	0,26	7209	1,08
1	0,02	0	0	40	0,15	0	0	2	0,04	43	0,08	137	0,20	2969	0,45
1510	37,88	3111	48,71	20612	76,22	9903	86,77	2205	45,10	37341	65,51	45041	66,37	293596	49,41
478	11,99	2234	34,98	19391	71,70	8974	78,63	1441	29,47	32518	60,53	33891	49,94	245167	41,26
320	8,02	87	1,36	447	1,65	46	0,40	110	2,25	1010	1,88	1559	2,30	13204	2,22
95	2,38	154	2,41	133	0,49	149	1,30	130	2,65	661	1,23	1364	2,00	8866	1,49
550	13,80	461	7,21	430	1,59	323	2,83	384	7,85	2148	4,00	6713	9,89	13365	2,25
67	1,68	175	2,74	211	0,78	411	3,60	140	2,86	1004	1,87	1514	2,23	12994	2,19
3986	100	6387	100	27043	100	11413	100	4890	100	53719	100	67869	100	594183	100

În viziunea documentelor europene între mediul urban și rural se recomandă cooperarea prin parteneriate cu caracter democratic, respectiv între interesele mediului urban cu terenuri intens folosite și echipate, cu densități mari de populație care aduc profit economic mare și mediul rural cu terenuri agricole, forestiere, arii naturale protejate care nu produc economic și financiar semnificativ.

Reducerea extinderii necontrolate a terenurilor urbanizate reprezintă o problemă.

În acest sens prin instrumentele specifice amenajării teritoriului pentru reducerea extinderii necontrolate a terenurilor urbanizate, – în domeniul planificării și politicilor comune în diversele domenii (economic, social, locuire, ecologic, utilizarea terenului), corelări și consultări la nivel macro pentru servicii publice și investiții comune mai multor unități administrativ teritoriale – a fost studiată o structură aferentă municipiului Bacău și zonei sale periurbane, ce va funcționa și dezvolta într-un cadru instituțional propriu și nou.

La nivelul administrării comune aceasta va funcționa pe bază de asocieri pentru asigurarea de servicii urbane pe bază de planificare și dezvoltare. Domeniile de cooperare sunt::

1. dezvoltare economică
2. dezvoltare infrastructură
3. dezvoltare servicii publice urbane – transporturi
4. dezvoltare organizațională – crearea de agenții de dezvoltare periurbană
5. managementul informației
6. controlul poluării

Rolul arealelor cuprinse în zona urbană vor fi:

- zona urbană: planificare și operare comună a serviciilor și utilităților;
- zona rurală: activități agricole ca economie rurală;
- zona agricolă – întreținere și protejarea zonelor cu productivitate;
- zone protejate – protejarea rețelei de valori naturale.

Studiul zonei periurbane Bacău este fundamentat prin strategia de dezvoltare cu obiective, politici și programe în context și nivel european.

– În județul Bacău este necesară continuarea studierii posibilităților de dezvoltare pe aceleași principii de cooperare și planificare comună prin asociere în zone ce au deja o tradiție în acest sens și anume:

- zona municipiului Moinești și zona limitrofă (formată din orașe și comune);
- zona orașului Tg. Ocna și zona limitrofă (formată din orașe și comune);
- zona municipiului Onești și zona limitrofă (formată din orașe și comune).

– O problemă deosebită o constituie zona de est a județului, lipsită de nici un centru urban, unde este necesar de studiat, ori îndeplinirea condițiilor de devenire a unui nou oraș, ori zonarea teritoriului și funcționarea pe principiul enunțat mai sus a asocierilor dintre comune, în scopul dezvoltării la nivel european.

2. STRUCTURA SOCIO – DEMOGRAFICĂ

Din prezentarea elementelor ce condiționează dezvoltarea județului Bacău, rezultă existența unor disfuncționalități sub aspect socio – demografic și al structurii activităților, ale căror consecințe reprezintă obiective esențiale, chiar priorități necesar a fi rezolvate în strategiile pe termen lung sau mediu privind evoluția județului.

2.1. Disfuncționalități din punct de vedere socio – demografic

2.1.1. Structura populației pe grupe de vârstă

- La nivel de județ, structura populației pe grupe de vârstă, este caracterizată printr-o bază de pornire **foarte mică**. Grupele de vârstă 0 – 4 ani și 5 – 9 ani reprezintă cca. **6%** din numărul total al locuitorilor. Aceasta înseamnă o rezervă demografică scăzută pentru următorii 10 – 20 ani.

Concomitent, grupele de vârstă a III-a (60 – 64 ani, 65 – 69 ani, 70 – 74 ani, 75 ani și peste) reprezintă în medie cca. **5%** din numărul total al locuitorilor. Anomalia este cu atât mai pertinentă cu cât grupa de vârstă 35 – 39 ani are **același** procent vis – a – vis de numărul total de persoane. Tabelul prezentat în continuare, oferă în sinteză ponderile grupelor de vârstă enunțate mai sus, comparativ, la recensămintele din anii 1992 și 2002.

Grupe de vârstă	Recensământ 1992	Recensământ 2002
	%	%
0 – 4 ani	7,9	5,9
5 – 9 ani	7,8	6,2
35 – 39 ani	7,2	5,5
60 – 64 ani	4,9	5,2
65 – 69 ani	3,9	5,0
70 – 74 ani	2,0	4,0
75 ani și peste	3,4	4,3

Practic, la **1.000 locuitori** ai județului, **55** persoane sunt în grupa de vârstă 35 – 39 ani și 184 persoane în intervalul format din grupele de vârstă dela 60 – 64 ani la 75 ani și peste.

În concluzie, **piramida populației în faza ei actuală semnalizează tendințe accentuate de îmbătrânire** a numărului de locuitori, cu efecte semnificative în următorii 10 – 15 ani.

- În **mediul urban**, structura populației pe grupe de vârstă oglindește aceleași disfuncționalități, grupele de vârstă **0 – 4 ani și 5 – 9 ani** reprezentând cca. **4,5 – 5%** din numărul total de persoane. Din cele 8 unități teritorial – administrative, municipiul Bacău are structura cea mai defavorabilă, grupele de vârstă enunțate având ponderi cuprinse între 4 – 4,6% față de populația totală.

- În **mediul rural**, numărul celor peste 60 ani a crescut, ponderea acestor grupe fiind în medie de cca. **5,6%** față de total populație. Procesul de îmbătrânire demografică este prezent în special în sud – estul județului (comunele Glăvănești, Motoșeni, Dealu Morii, Vultureni, Răchitoasa, Stănișești).

2.1.2. Structura populației pe sexe

Repartiția populației pe sexe prezintă următoarele disfuncționalități:

- La nivel de **județ**, populația feminină este preponderentă, procentul de reprezentativitate fiind de 50,6% față de cel al populației masculine care este de 49,4%.

- În mediul **urban**, de asemenea predomină femeile (51,6%), singura excepție fiind orașul Slănic Moldova (50,7% masculin).

- În mediul **rural**, într-un număr de **28 comune**, numărul femeilor este mai mare decât al bărbaților (ex: Faraoni, Agăș, Blăgești, Bogdănești, Coțofănești, Filipeni, Filipești, Letea Veche, Luizi Călugăra, Măgirești, Parava, Podu Turcului), iar în **52 de comune** situația este inversă (ex: Colonești, Ghimeș, Zemeș, Vultureni, Valea Seacă, Urechești, Ungureni, Stănișești, Sănduleni, Răcăciuni, Plopana, Pârjol, Parincea, Pâncești, Palanca). Aceste dezechilibre au efecte negative prezente și de perspectivă asupra relațiilor sociale: constituirea familiilor și reproducerea populației.

2.1.3. Evoluția și repartiția numărului de locuitori Disfuncționalități în evoluția numărului de locuitori

- **Diminuarea** populației județului în perioada 1992 – 2002;
- **Diminuarea** populației în perioada 1977 – 1992 și **creșterea** acesteia în perioada 1992 – 2002, în mediul rural;
- **Creșterea** populației în perioada 1977 – 1992 și **diminuarea** acesteia în perioada 1992 – 2002, în mediul urban. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în municipiile Bacău și Onești și în orașele Buhuși, Tg. Ocna. Primele fac parte din categoria localităților cu industrie prelucrătoare puternic dezvoltată până în anul 1989. Scăderea populației municipiului Bacău depășește valoric scăderea populației întregului județ.

Factori determinanți pentru aceste tendințe:

▪ **Factori naturali:**

– Fertilitate ridicată, spor natural semnificativ datorat populației tinere și modelului reproductiv pronatalist până în anul 1990.

– Spor natural mic, chiar negativ, nupțialitate în scădere, începând cu perioada 1990 – 1991.

▪ **Factori migraționali:**

– Migrația rural – urban, cu influență majoră până în anii 1990 – 1992.

– Migrația urban – rural, datorată deprecierei calității vieții în municipii și orașe (costuri ridicate, reduceri de locuri de muncă).

– Migrația ascunsă, respectiv plecările periodice peste graniță ale populației pentru a căuta și a realiza activități mai bine plătite.

▪ **Factori administrativi:**

– Legislația în vigoare până în anul 1990, favorabilă modelului reproductiv pronatalist.

– Declarația comunei Dărmănești ca oraș în 1989.

– Legislația în vigoare după anul 1990 privind retrocedarea terenurilor foștilor proprietari.

– Redeschiderea după anul 1990 a unor mari centre urbane din țară, ceea ce a determinat accentuarea migrației intrajudețene.

2.2. Disfuncționalități în repartitia teritorială a populației

Prin analiza cumulativă a disfuncționalităților singulare prezentate anterior, rezultă zone cu probleme din punct de vedere al potențialului demografic (spor natural negativ, dezechilibre în repartitia pe grupe de vârstă și sexe):

Zone cu potențial demografic **foarte scăzut**: estul județului incluzând comunele Vultureni, Motoșeni, Glăvănești, Podu Turcului și în partea de nord incluzând comunele Berești – Bistrița și Filipești.

Zone cu potențial demografic **scăzut**:

sud: oraș Tg. Ocna și comune: Tg. Trotuș, Cașin, M. Cașin, Ștefan cel Mare, Căiuți, Coțofănești, Urechești, Sascut, Tătărăști, Huruiești, Dealu Morii, Orbeni, Parava.

est: comunele: Găiceana, Stănișești, Răchitoasa, Oncești, Iz. Berheciului, Plopana.

nord: comunele: Traian, Hemeiuși, Racova, Săucești, Dămieniști.

vest: comuna Brusturoasa.

centru: comunele: Helegiu, Faraoani, Strugari, Luizi Călugăra, Măgura.

În consecință, se identifică în județ, un număr de 25 localități al căror număr de locuitori este mai mic de 50 persoane sau chiar zero.

Comuna	Sat aparținător	Nr. locuitori	Comuna	Sat aparținător	Nr. locuitori
Berești – Bistrița	Făgețel	12	Parincea	Barna	30
Colonești	Poiana	0	Plopana	Dorneni	40
Coțofănești	Boiștea de Jos	29		Tigira	0
Dealul - Morii	Bălănești	2	Răchitoasa	Bucșa	44
	Boboș	0		Hăghiac	36
	Bostănești	5	Roșiori	Mișihănești	27
	Dorofei	1	Sănduleni	Tisa	4
	Grădești	7	Săucești	Costei	0
	Ghionoiaia	12	Secuieni	V. Fânatului	0
Horgești	Mărăscu	22	Ungureni	Bota	0
Iz. Berheciului	Făghieni	29	Vultureni	V. Lupului	31
Lipova	V. Moșneagului	29		V. Merilor	41
Palanca	Pajiștea	37			

2.3. Disfuncționalități din punct de vedere al resurselor de muncă

Disfuncționalitățile semnalate în piramida populației generează probleme din punct de vedere al resurselor de muncă atât în mediul urban cât și în mediul rural.

Mediul urban

Scăderea numărului de locuitori și tendința de îmbătrânire a populației determină **diminuarea** resurselor de muncă. În municipiul Moinești și orașele Comănești, Tg. Ocna și Slănic – Moldova, participarea la activități economice este redusă, respectiv 45-49%. În orașul Dărmănești este cea mai scăzută participare din județ, ceea ce înseamnă 32,2%.

Mediul rural

În mediul rural, agricultura fiind activitatea **preponderentă** în majoritatea comunelor, ea antrenează un număr mare de persoane care depășesc vârsta aptă de muncă (16-57 ani pentru femei și 16-62 ani pentru bărbați). Rezultă astfel o **discrepanță foarte mare** între numărul locurilor de muncă existente și populația ocupată efectiv.

Caracteristicile resurselor de muncă sunt diferite, după cum urmează:

- Localități cu resurse de muncă disponibile calitativ și cantitativ în raport cu obiectivele de dezvoltare. În această categorie sunt incluse comunele din jurul municipiilor și orașelor, la care se adaugă unele comune din vestul județului, unde calificarea, receptivitatea și disponibilitatea pentru

practicarea diferitelor meserii este ridicată. (Hemeiuș, Măgura, Mărgineni, Luizi-Călugăra, N. Bălcescu, Cleja, Racova, Filipești, Poduri, Zemeș, Solonț, Asău, Tg. Trotuș, Oituz, Bogdănești, Cașin, Poduri, Măgirești, Doftena).

– Localități cu o calitate slabă a resurselor de muncă. Acestea sunt cu precădere comunele din estul județului (Dămieniști, Roșiori, Lipova, Plopana, Secuieni, Iz. Berheciului, Răchitoasa, Colonești, Oncești, Stănișești, Găiceana, Huruiești, Corbasca, Dealu Morii), la care se adaugă parțial unele comune din sudul și centrul județului (Parava, Orbeni, Valea Seacă, Căiuți, Coțofănești, Urechești, Livezi, Sănduleni, Strugari, Scorțeni, Pîrjol, Balcani).

– Localități cu resurse de muncă greu accesibile. Această categorie este formată din comunele estice ale căror posibilități de legătură cu restul județului sunt limitate, inexistența căii ferate constituind factorul principal al izolării acestora.

3. STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR

3.1. Disfuncționalități din punct de vedere al structurii activităților economice

Activitățile economice realizate în teritoriul județean se concentrează în mare măsură în municipii și orașe, ceea ce implică:

- poluare sonoră și atmosferică. Cel mai elocvent exemplu este însăși reședința județului, municipiul Bacău, în al cărui teritoriu administrativ sunt amplasate Aeroportul Bacău și SC Sofert SA;
- accentuarea gradului de izolare al unor localități rurale. Se identifică astfel în județ **zone dependente de o singură activitate economică**. Se includ în această categorie comunele din estul și partial centrul județului, în care activitatea de bază este agricultura, la care se adaugă comunele Zemeș și Solonț, al căror specific ocupațional este extracția țițeiului.

Presiunea industriei județene are consecințe negative în primul rând din punct de vedere al ocupării forței de muncă. În prezent, în mediul urban, la 1.000 persoane revin doar 148 persoane ocupate în industrie, iar în mediul rural doar 55 persoane (inclusiv patroni și lucrători pe cont propriu). Se identifică în județ **zone cu construcții și amenajări pentru producție**, inclusiv agrozootehnică, abandonate: comunele Lipova, Plopana, Oncești, Stănișești, Răchitoasa, Orbeni, Sascut, Sănduleni, Livezi, Helegiu, Traian.

Deși sfera serviciilor ocupă primul loc în județ din punct de vedere al numărului de unități active și locul doi din punct de vedere al ocupării forței de muncă, dezvoltarea acestui sector este neechilibrată. Serviciile comerciale însumează cca. **17.500 unități active și 43.600 persoane populație curent ocupată**, în timp ce serviciile sociale însumează doar **2.860 unități active și 39.860 persoane populație curent ocupată**.

Evoluția spectaculoasă a serviciilor comerciale se datorează în primul rând creșterii numărului de unități comerciale cu cele trei departajări (alimentar, nealimentar și alimentație publică) care reprezintă 76% din numărul total al acestora.

Turismul, segment deosebit de important în cadrul serviciilor oferite populației este încă o activitate modestă la nivelul județului, dotările din acest sector reprezentând doar 5% din totalul dotărilor aferente serviciilor comerciale.

Din acest punct de vedere se identifică în județ **zone și localități cu potențial turistic, dar lipsite de dotări**: zona de vest incluzând comunele Palanca, Brusturoasa, Agăș, Asău, Dofteana, Oituz, M. Cașin și teritoriul administrativ al orașului Dărmănești. De asemenea, în **sudul** municipiului Bacău se identifică comuna Sărata, iar la est, comuna Traian cu localitatea Prăjești a cărei grădiniță botanică deține specii de plante rare.

Aspectele manifestate în sfera serviciilor generează consecințe negative în ceea ce privește nivelul educațional și de instruire al populației, a posibilităților de odihnă, refacere, recuperare a capacităților fizice și psihice a locuitorilor.

În ansamblu, disfuncționalitățile semnalate din punct de vedere al structurii activităților economice se sintetizează în:

- concentrarea activităților economice productive în municipii și orașe;
- recesiunea activităților productive concomitent cu creșterea în volum absolut și ca pondere a activităților comerciale, ceea ce creează dependență economică, accentuând gradul de sărăcie.

În conformitate cu studiul „De la sărăcie rurală la dezvoltare rurală”, pregătit de Banca Mondială împreună cu Comisia Națională de Statistică, rezultă următoarea zonificare pentru județul Bacău:

B. Zone sărace:

- oraș Slănic Moldova
- oraș Tg. Ocna
- comune: Corbasca, Coțofănești, Horgești, Huruiești, Lipova, Plopana, Strugari, Ungureni, Urechești, Valea – Seacă, Pîrjol, Podu – Turcului, Tătărăști, Săucești, Negri, Roșiori, Parincea, Balcani, Pâncești, Glăvănești, N. Bălcescu, Cleja, Luizi – Călugăra, Racova, Filipești, Sascut, Parava, Hemeiuș, Blăgești, Gîrleni, Mărgineni, Traian, Tg. Trotuș, Sănduleni, Măgirești, Bârsănești, Oituz, Solonț, Helegiu, Berești – Tazlău, Ardeoani, Bogdănești;

C. Zone foarte sărace:

- oraș Buhuși
- comune: Secuieni, Filipeni, Iz. Berheciului, Oncești, Colonești, Răchitoasa, Motoșeni, Stănișești, Vultureni, Dealu – Morii, Găiceana, Ghimeș – Făget, Palanca, Brusturoasa, Asău, Berzunți.

Disfuncționalitățile existente în județ, atât din punct de vedere demografic cât și al structurării activităților economice, impun cu impetuozitate priorități în strategiile de perspectivă ale județului:

1. Programe concrete de refacere a tendințelor demografice cu efecte imediate în stoparea scăderii natalității;
2. Programe concrete de revigorare a sectorului productiv, cu efecte imediate în crearea de locuri de muncă, stoparea migrației, stoparea declinului demografic.
3. Programe concrete de echilibrare economică și reducere a decalajului existent în județ între zona de vest și cea de est, cu efecte viabile în creșterea nivelului de trai al locuitorilor și stabilitate demografică.

3.1.1. Agricultură

În scopul susținerii efortului general de a îmbunătăți condițiile de mediu în conformitate cu cerințele Uniunii Europene și redresa agricultura, este necesară rezolvarea următoarelor probleme:

- În sectorul agricultură constatăm un dezinteres general cu privire la relansarea sectorului agricol și modul de protejare al pământului, structura culturilor, relansarea zootehniei și a altor activități, cumulat cu creșterea performanțelor prin folosirea îngrășămintelor și metodelor științifice de fertilizare. În județ și chiar în România media pe hectar a îngrășămintelor nu depășește 30 kg/ha în comparație cu cea mondială de 91 kg/ha, iar în Uniunea Europeană se ajunge în multe cazuri la 700 kg/ha;
- În România subvenția constituie doar 10% în comparație cu Uniunea Europeană care ajunge până la 70%;
- Un aspect care a fost aproape total neglijat la nivelul județului Bacău îl constituie protejarea terenurilor. La nivel de județ din cele aproximativ 330.000 de hectare de teren agricol, doar 8.000 hectare (2,4%) nu sunt degradate și nu pot fi recomandate pentru practicarea agriculturii. Restul solurilor se împart în soluri de calitate bună 40.956 ha, calitate medie 99.000 ha, calitate slabă 137.000 ha, calitate foarte slabă 46.000 ha;
- Din aceste motive obiective cumulat cu organizarea și programarea culturilor agricole, are de suferit sectorul zootehnic, sector care poate aduce o protecție deosebită la capitolul ocupare forță de muncă în sectorul productiv;
- În scopul rezolvării cât mai urgente a problemelor enunțate care asigură existența și sănătatea noastră, la nivelul județului trebuie să funcționeze grupe de specialiști care pe situații concrete să propună proiecte prin care să fie atrase fonduri pentru rezolvarea problemelor de mediu și agricultură. Fondurile SAPARD există, dar lipsesc proiectele;
- Practic cu o agricultură fărâmițată în care doar 0,3% din gospodăriile țărănești pot practica o agricultură performantă, redresarea generală la care sperăm nu va putea fi realizată fără finanțare, subvenție, programe, specialiști;
- Susținerea celor două componente poate rezolva aspectele sociale și de sănătate la nivelul județului și cu pondere deosebită la nivelul comunelor din județ.

Situația fondului funciar

Nr. crt.	Specificație	Suprafață (ha)
	Suprafața agricolă, din care:	323.415
1	Arabil	184.794
2	Vii total, din care:	7.386
	- nobile	2.572

	- hibride	4.814
3	Livezi	3.106
4	Pășuni	88.377
5	Fânețe	39.752

Realizări 2003
Suprafețe cultivate

Specificație	UM	Realizat		+/-
		2002	2003	
Semănat total culturi, din care:	ha	184.026	184.113	
Orz	ha	1.407	1.079	- 328
Grâu+secară	ha	21.643	18.907	- 2.736
Rapiță	ha	105	95	- 10
Orzoaică de toamnă	ha	105	69	- 36
Orzoaică de primăvară	ha	1.481	1.332	- 149
Ovăz	ha	2.470	2.705	+ 235
Porumb	ha	93.997	93.776	- 221
Mazăre boabe	ha	78	83	+ 5
Fasole boabe	ha	385	319	- 66
Floarea soarelui	ha	4.133	5.055	+ 922
Soia	ha	106	273	+ 167
Sfeclă de zahar	ha	874	468	- 406
Cartofi total	ha	6.166	6.093	- 73
Legume de câmp și solarii	ha	7.148	7.228	+ 80
Plante de nutreț	ha	42.270	44.907	+ 2.637
Rămas necultivat	ha	1.302	1.056	- 246

Efective

Efective	UM	Realizat		Dif. +/- față de 2002	% față de 2002
		31.08 2002	31.08.2003		
Bovine total	mii cap.	117,3	113,5	-3,8	96,7
Vaci + juninci	mii cap.	58,8	56,3	-2,5	95,7
Porcine total	mii cap.	194,3	167,9	-26,4	86,4
Scroafe	mii cap.	11,6	9,3	-2,3	80,2
Ovine + caprine	mii cap.	225,3	223,2	-2,2	99,1
Păsări total	mii cap.	3.324,9	3.799,9	+475	114,3
Păsări ouătoare	mii cap.	1.331,8	1.441,9	+110,1	108,3

Producții medii

Lapte vacă	l/cap.	2.214	2.233	+19	100,7%
Ouă	buc/cap.	135	136	+1	100,7%

Lapte oaie	l/cap.	52,6	56	+3,4	106,5%
Lapte capră	l/cap.	65,2	91	+25,8	139,5%
Lână	kg/cap.	2,1	2,3	+0,2	109,5%
Miere de albine	kg/fam.	11,5	15	+3,5	130,4%

Efectivele, cu excepția efectivelor de păsări, au scăzut față de aceeași perioadă a anului 2002, pe fondul reducerii cantităților de furaje datorită secetei din prima perioadă a anului 2003. Producțiile medii au înregistrat o ușoară creștere.

Suprafața amenajată pentru irigații:

- suprafață amenajată – 20.920 ha;
- suprafață în conservare – 14.530 ha;
- suprafață posibil de irigat – 6.390 ha;
- echipamente de udare existente în județ – 173 ha;
- suprafață de teren pentru care s-a încheiat contracte – 1391 ha;
- suprafață irigată cumulată până la această dată – 4.259 ha.

Situația parcului de tractoare și mașini agricole

Nr. crt.	Specificare	Număr
1	Tractoare (în funcțiune)	2.399
2	Pluguri	1.851
3	Grape cu discuri + combinatoare	1.253
4	Cultivatoare	225
5	Sape rotative	28
6	Semănători pentru culturi păioase	382
7	Semănători pentru culturi prășitoare	603
8	Combine păioase	259
9	Combine furaje	8
10	Mașini erbicidat	129
11	Mașini amendamente	66
12	Mașini plantat cartofi	30
13	Prese de balotat	42
14	Remorci tractor	973

Situația sprijinului acordat producătorilor agricoli din județul Bacău în anul 2003

Nr. Crt.	Specificare	Solicitat DADR	Alimentat MAPAM	Restanțe MAPAM
		mii lei	mii lei	mii lei
1	OG 29 – primă lapte	6.595.155	6.328.038	267.117
2	HG 54/2002 – subvenții la pui, scrofițe, porci, viței	11.969.638	11.969.638	0
3	HG 1556/2002 – subvenții la	79.526.063	59.295.425	20.230.638

	pui, scrofițe, porci, viței			
4	OG 36/1999 – subvenții tract.	230.231	213.131	17.100
5	Ord. 117/2002 – alocații instalații de irigat	377.620	377.620	0
6	Ord. 221/2002 – aloc. tract. și utilaje	1.080.518	1.080.518	0
7	Ord. 360/2002 – aloc. tract.	1.932.538	1.932.538	0
8	Ord. 477/2002 – aloc. util. agricole	2.454.530	2.454.530	0
9	Ord. 141/2002 – aloc. animale	716.000	716.000	0
10	HG 210/2002 – subv. prod. vegetală	6.395.563	6.395.563	0
11	HG 755/2002 – subv. sem. certificate	2.688.804	2.688.804	0
12	OUG 158/2002 – îngrășăminte	73.627.390	65.133.043	8.494.347
13	HG 187/2003 – subv. prod. marfă 2003	2.325.645	2.325.645	0
14	HG 109/2003 – motorină	2.144.501	1.905.656	238.845
15	L381/2002 – calamități	1.841.555	1.841.555	0
16	HG 74/2003 – asigurări	1.334	1.334	0
17	HG 1588/2003 – semințe	4.538.529	3.003.767	1.534.762
18	O 214/2002 – energie electrică	142.161	142.161	0
	TOTAL	198.587.775	167.804.966	30.782.809
	În baza OUG 168/2001 au fost atribuite 36 spații zootehnice dezafectate din cele 78 identificate.			

Situația asocierii și cooperării în agricultura județului Bacău

La nivelul județului Bacău sunt în evidență un număr de 178 exploatații agricole de tip asociativ, cu profil de activitate vegetal, zootehnic sau mixt. Suprafața exploatată în forme asociative a fost în 2003 de ~ 18.970 ha.

S-au constituit în județ 22 asociații profesionale agricole, neguvernamentale, autonome, cu personalitate juridică proprie, din care 6 județene și anume: Asociația producătorilor de grâu, Asociația producătorilor de floarea soarelui, Asociația producătorilor de sfeclă de zahăr, Asociația producătorilor de cartofi, Asociația crescătorilor de taurine; și 16 la nivel de localitate și anume: Asociația agricolă Traian, Asociația zootehnică Traian, Asociația Zimbrul Ardeoani, Asociația zootehnică Plopana, Asociația crescătorilor de vaci Luncani, Asociația Zoodam Dămieniști, Asociația agricolă Dămieniști, Asociația Boss Taurus Negri, Asociația crescătorilor de bovine Lipova, Asociația

Bourus Trotușana, Asociația Delzoo Dealu Morii, Asociația Trotușul Tg. Ocna, Asociația Vitiglav Glăvănești, Asociația Zooprod Secuieni, Asociația Cetaplest Dămieniști.

Proiecte comunitare privind dezvoltarea rurală:

Programul SPP (Programul Pregătirilor de Preaderare) – proiectul „Construirea unei sere” de 0,432 ha pentru producerea de legume – beneficiar SC Novae Sarmis SRL, valoare 101.375 Euro.

Programul SAPARD masura 1.1 „Îmbunătățirea prelucrării și marketingului produselor agricole și piscicole” – 5 proiecte:

- două proiecte privind laptele și produsele lactate;
- două proiecte privind produsele din carne și ouă;
- un proiect privind procesarea cerealelor.

Programe derulate prin Banca Mondială:

- un proiect demarat de SC Aflor SRL și finanțat de Banca Mondială „Împreună sprijinim relansarea agriculturii Băcăuane” în cadrul căruia s-au înființat în județul Bacău trei asociații de marketing a producătorilor agricoli (Asociația producătorilor de cartofi la Dămieniști, Asociația producătorilor de porumb la Traian, Asociația producătorilor de viță de vie la Glăvănești);
- un proiect demarat de SC Niconi SRL și finanțat de Banca Mondială „Învățând vom reusi” care vizează crearea în zona de munte a 5 centre de informare pentru populația rurală;
- proiectul „Optimizarea unui circuit ecologic al dejecțiilor din fermele de creștere a animalelor mici și mijlocii” proiect demarat de SC Agricola Internațional SA Bacău în ferma din localitatea Cleja și finanțat de Banca Mondială.

3.1.2. Turismul

Județul Bacău dispune de un potențial turistic prezentat în Baza de date et. II PATJ (sursă date Statistice).

Probleme:

- Turismul reprezintă un sector cu potențial insuficient pus în valoare;
- Spațiul geografic permite practicarea oricărei forme de turism specific, dar nu funcționează sistemul de organizare, control și destinații (turism montan, bisezonal, balnear, cultural, rural și agroturism);
- Capacitatea de cazare existentă de 3.382 locuri are la sfârșitul anului 2002 (de raportare) un indice de utilizare de 40,2%, peste media pe țară de 35,2% și peste media regiunii de dezvoltare de 31,7%;
- Turismul, în calitatea sa de consumator de bunuri și servicii, utilizează forță de muncă și stimulează alte ramuri ale economiei: construcții, agricultură;

- Neatragerea în circuitul de valori pentru valorificarea resurselor, a disponibilizărilor din alte sectoare;
- Neexploatarea în profil teritorial a potențialului turistic rural, agroturism, care ar putea constitui surse de venituri pentru zone ca cele din centrul și estul județului;
- Lipsa investițiilor pentru:
 - reamenajarea unor spații valoroase ca: pavilioanele balneare în stațiunea Slănic – Moldova;
 - amenajarea băilor din comuna Sărata;
 - reamenajarea izvoarelor de apă minerale din orașul Tg. Ocna.
- Lipsa unor servicii medicale diversificate sau extinderea celor existente cu caracter balneo – fizioterapic;
- Capacitățile de cazare balneară și turistică sunt mici, în condițiile în care nu există extrasezon;
- Potențialul existent de dezvoltare turistică este insuficient dezvoltat ca unități de cazare, cu posibilități de agrement reduse, ceea ce face ca gradul de utilizare și ocupare a capacităților de cazare în funcțiune să fie redus;
- Este necesară extinderea programului „Refacere în stațiuni balneare” pentru refacerea punctelor de agrement ce vor contribui la creșterea încasărilor pe zi turist;
- Lipsesc amenajările pentru turism montan (trasee marcate) din zona de vest a județului; aplicarea programului „Superski în Carpați” va impulsiona activitatea în domeniu și încasările;
- Antrenarea în foarte mică măsură a tinerilor, dar și vârstnicilor în practicarea turismului sportiv de week-end în zona periurbană sau turism ecologic, cultural – educativ, memorial și etno – folcloric;
- Există manifestări timide de organizare a zonei de turism pentru reuniuni, deoarece lipsesc spațiile adecvate și dotările aferente;
- Turismul intern este mult diminuat de lipsa timpului liber al populației, nivelul modest a veniturilor și costul ridicat al serviciului turistic. În acest scop, nu există servicii turistice adaptate tuturor categoriilor sociale stratificate deja în România, dar în condiții decente și igienico-sanitare;
- Absența infrastructurii de comunicații;
- Patrimoniul cultural construit în majoritatea cazurilor este în stadii de degradare vizibile.

Programele Ministerului Turismului (Superski în Carpați, România – țara vinurilor, Refacerea în stațiuni balneare, Vacanța la țară, precum și Programul Q referitor la certificarea serviciilor) va conduce la creșterea gradului de ocupare al capacităților de cazare, la un consum de servicii turistice superior, la creșterea veniturilor din turism.

Eficiența economică în turism poate crește pe cale intensivă prin diversificarea ofertei, prin crearea unor produse competitive, prin utilizarea

superioară a bazei tehnico-materiale, prin privatizare și modernizare, prin creșterea ponderii serviciilor suplimentare și pe această cale a încasărilor medii pe zi turist, prin atragerea de specialiști cu pregătire în domeniu (de la facultățile de profil din regiune), prin reducerea cheltuielilor de exploatare și nu în ultimul rând prin extinderea și diversificarea acțiunilor publicitare.

Extinderea și diversificarea tratamentelor, utilizarea de noi proceduri, folosirea pe scară largă a tratamentelor originale românești poate avea un rol important în creșterea eficienței economice.

Programele de finanțare sprijinite de U.E., în special în mediul rural, vor avea ca efect creșterea capacității de cazare, îmbunătățirea calității serviciilor și atragerea de noi resurse naturale și/sau antropice în circuitul turistic.

În concluzie, marele potențial turistic al județului este foarte departe de a fi valorificat.

4. CONTEXTUL SUPRATERITORIAL

4.1. Contextul intrajudețean

Principiul cooperării dintre unitățile administrative presupune un interes comun, resurse și mijloace pentru fiecare pe baza unui acord încheiat între acestea. Acest principiu se aplică în scopul dezvoltării, fie între autorități ale administrației publice (primării, CJ Bacău), fie între acestea și agenți economici privați sau de stat.

Pentru perioada 1990 – 2004 se constată:

- puține proiecte abordate în județ față de necesarul etapei;
- incapacitatea de schimbare a mentalității autorităților locale în sensul de a rezolva problemele locale ce depășesc rezervele de teren și capacitatea bugetelor proprii așteptând bani din partea autorităților de la nivelele superioare;
- necesitatea adoptării noii viziuni, de a rezolva problemele comunității pe principiul cooperării public – public sau public – privat, printr-un proces care se anunță a fi foarte lent și greu pentru o dezvoltare de jos în sus;
- există primării care nu au accesat până acum nici un proiect pentru dezvoltarea comunei, ci doar gospodăresc resursele proprii și apelează la autoritățile județului și centrale pentru resurse suplimentare;
- rulajul periodic al personalului ales din administrația publică comportă riscul lipsei responsabilității persoanelor care nu au semnat inițial contractul proiectului, rezultând în acest caz necesitatea clarificării legale a acestui aspect, (acolo unde este cazul);
- în România nu există instrumentele de încurajare a sistemului cooperării și chiar forma de dezvoltare prin proiecte de dezvoltare nu este foarte cunoscută și uzitată pentru a putea fi ușor abordată.

În prezent, în județul Bacău, sunt puține cazuri de cooperare intrajudețeană de parteneriat public – public ca:

- zona periurbană a municipiului Bacău;
- parcul industrial „HIT” Hemeiuși.

sau parteneriat public – privat.

În județ nu există o structură instituțională care să gestioneze, informeze și coordoneze proiecte și programe și în legătură directă cu Agenția Regională de Dezvoltare.

4.2. Context suprateritorial (cu județele vecine)

Probleme și disfuncționalități:

- în prezent nu se cunosc cazuri de cooperare intraregională (între județele regiunii NE);
- în problema continuării pe teritoriul județului a coridoarelor europene existente de transport rutier și feroviar, județul Bacău este traversat de un traseu al coridorului european nr.9, cel feroviar (Helsinki – St. Petersburg – Kiev/Moscova – Odessa – Chișinău – Iași – Pașcani – Bacău – Focșani – Buzău – București – Giurgiu/Ruse – Dimitrovgrad – Alexandropolis).

În prezent acest traseu este susținut doar de magistrala feroviară 600 și o serie de drumuri naționale (DN2 E85). Prin PATN este prevăzută modernizarea și aducerea la standarde internaționale a căilor ferate magistrale, precum și construirea unor autostrăzi, inclusiv pe un traseu deja stabilit în zona de est a județului Bacău.

Coridoarele de transport de importanță supraregională (internațională) ce trec prin județ, reprezintă pe de o parte oportunități pentru regiune, dar sunt în același timp și o amenințare.

Acestea pot aduce capital în regiune prin investiția în infrastructurile aferente (investiții care pot fi susținute atât de bugetul statului, cât și prin finanțări externe), în special prin creșterea accesibilității și conectivității diferitelor zone ale județului între ele și mai ales cu restul teritoriului țării și complementar prin eventuale dotări comerciale amplasate de-a lungul rutelor (moteli, puncte de prim ajutor, parcuri, stații de alimentare cu benzină), cu condiția ca acestea să fie proprietatea unor investitori locali. În același timp, ele pot fi o cale de „drenare” a resurselor județului sau pot fragmenta teritoriile ale unor activități economice sau habitate naturale (în mod special autostăzile), dacă nu sunt prevăzute suficiente intersecții de conectare la infrastructurile rutiere sau puncte de subtraversare pentru rețelele de importanță locală.

Prevenirea efectelor nedorite ale construirii rețelelor majore de circulație este o sarcină a autorităților administrative județene și locale, care vor trebui să susțină realizarea investițiilor complementare infrastructurii majore cu investiții în puncte comerciale, de conectare și traversare, localizate conform intereselor unităților administrative vizate și executate, pe cât posibil, cu forță de muncă și materiale locale, de către firme locale.

Oportunitățile și amenințările rezultate din situarea județului Bacău în cadrul Regiunii de NE, precum și din legislația și reglementările în vigoare, în acest context sunt determinate de:

Accese majore

- DN2 – E583 (zona Onești, dinspre jud. Vrancea);
- DN11 – E574 (zona Slănic Moldova, dinspre jud. Covasna);
- DN12A (zona Ghimeș, dinspre jud. Harghita);

- DN2 E85 spre jud. Neamț;
- Magistrala feroviară 500 – Vadu Siretului – București;
- Linia ferată Bacău – Comănești – Ciceu spre jud. Harghita.

Problema unei gestiuni comune a zonelor protejate din vestul județului, dar și a elaborării în viitor a unei strategii comune de protecție și valorificare cu județele Covasna și Harghita va reprezenta una dintre prioritățile majore.

Prevenirea de tensiuni existente între județele Covasna, Harghita la granița județului Bacău, se poate face în primul rând prin cooperarea la nivel local, județean și regional între autoritățile aflate de-o parte și cealaltă a graniței.

Cu toate acestea, se impune ca prin strategia de dezvoltare a prezentului studiu să se ia în considerare posibile măsuri de ameliorare a eventualelor probleme sociale iscate de dezechilibrele inter-regionale existente.

4.3. Poli de atracție externi și interni

Poli de atracție pentru populație pot fi considerate centrele urbane care, comparativ cu alte potențiale localizări, prezintă o calitate a locuirii și a mediului superioară, o diversitate mai mare a locurilor de muncă disponibile și o ofertă mai extinsă de servicii de educație, sănătate, comerț, cultură, recreere, siguranță și religie.

Pentru firme, factorii de localizare (deci de atracție), sunt: calitatea locului (terenuri disponibile, prețul acestora, nivelul de impozitare, calitatea infrastructurii, mediului și serviciilor), oferta de input (materii prime, bunuri și servicii intermediare, informații, centre de cercetare și inovare), piața forței de muncă (forța de muncă disponibilă, calificarea și prețul acesteia, existența programelor de calificare și reconversie profesională) și piața de desfacere (consumatori direcți, întreprinderi ce folosesc produsul intermediar). (conform studiului Integrarea instituțională pentru dezvoltarea regională, subproiectare IHS România pentru Ghidul pentru elaborarea studiilor de tip PATZR, INCD Urbanproiect).

În consecință, polii de atracție vor reprezenta ținte preferate de migrația inter și intrajudețeană a populației și vor concentra o mare parte din dotările majore de interes în toate domeniile.

Pol de atracție poate fi considerat în prezent numai municipiul Bacău, celelalte municipii din județ (Onești, Moinești) situându-se în prezent într-un proces de stagnare. Celelalte orașe situate pe căile majore de comunicații (Tg. Ocna, Slănic – Moldova) vor reprezenta în continuare poli de atracție de interes local. Toate aceste centre urbane pot fi considerați poli de atracție mai degrabă prin dotarea lor socială, culturală, comercială. Principalii poli de atracție exteriori pot fi considerate marile centre urbane, principale și periferice județului ca: Iași, Suceava, Piatra Neamț, Târgu Mureș, Miercurea Ciuc, Brașov, Galați, Brăila, precum și capitala.

5. ANALIZE SWOT

ANALIZA SWOT

Cadrul natural și mediul

S. Puncte tari

- zona montană este considerată a avea resurse complexe de viață: păduri, rețea hidrografică cu calități terapeutice, fond cinegetic, peisaje;
- fondul funciar agricol are calități în zona de deal și podiș;
- zona montană a județului are resurse subterane valoroase.

W. Puncte slabe

- pădurile din zona montană au fost defrișate fără discernământ;
- datorită defrișărilor masive au dispărut anumite specii din flora și fauna pădurilor, s-au amplificat pagubele produse de torenți și alunecările de teren;
- ocuparea fără discernământ a unor teritorii forestiere cu construcții destinate vacanței, spații comerciale sau de producție;
- poluarea zonei datorată exploatărilor miniere, sonde și poluării urbane (CET-uri, deversări de ape);
- în zonă nu există o gestionare bună a deșeurilor menajere și industriale prin colectarea neselectivă a deșeurilor în locuri neamenajate, fără a fi valorificate sau tratate;
- lipsa de investiții în ceea ce privește lucrările de conservare a exploatărilor abandonate sau sistate (câmpuri de extracție a țițeiului și gazelor naturale, mine, halde de steril).

O. Oportunități

- reducerea activității agenților economici ce produc poluare zonei și creșterea ponderii IMM-urilor;
- apelarea de fonduri Phare și ISPA pentru proiecte ce vizează îmbunătățirea calității mediului.

T. Amenințări

- mentalitate depășită privind lipsa responsabilității populației, agenților economici, permisivitatea legislației și administrațiilor locale pentru protejarea mediului;
- existența unor zone mari de risc de inundații și alunecări;
- lipsa preocupărilor de gospodărire sau regenerare a mediului în mod „gratuit”;
- sărăcia zonelor rurale adiacente poate produce presiuni suplimentare asupra mediului (în special asupra fondului forestier).

ANALIZA SWOT

Patrimoniul natural și cultural

S. Puncte tari

- în județul Bacău există un patrimoniu natural și cultural valoros;
- există zone etnografice cu mare potențial de valorificare;
- zone naturale păstrate într-o stare relativ mai bună decât în multe alte zone turistice datorită necunoașterii oportunităților respective.

W. Puncte slabe

- obiectivele de patrimoniu în majoritatea cazurilor sunt într-o stare de degradare considerabilă;
- posibilități slabe de valorificare a patrimoniului natural și cultural datorită lipsei de informare și educare a potențialilor agenți locali, accesibilității reduse, lipsei infrastructurii materialo – tehnice, de cazare și alimentație publică;
- lipsa fondurilor necesare protejării și gestiunii durabile a patrimoniului.

O. Oportunități

- apelarea la fonduri din surse europene pentru protejarea și restaurarea patrimoniului cultural;
- apelarea la fonduri din surse europene, dar și private pentru protejarea și valorificarea patrimoniului natural;
- forță de muncă disponibilă, posibil de angrenat în activități legate de valorificarea și protecția patrimoniului natural și cultural.

T. Amenințări

- neîntreținerea patrimoniului natural și cultural poate duce la distrugerea valorilor existente;
- dificultatea gestionării zonelor protejate datorită lipsei pregătirii acestei acțiuni cu proiecte pentru delimitarea și protejarea lor, prin prisma unei legislații existente, dar fără măsuri și sancțiuni, fără norme și regulamente de funcționare.

ANALIZA SWOT

Rețeaua de localități

S. Puncte Tari

- municipiul Bacău este oraș de rangul I, cu un puternic potențial polarizator, amplasat pe o importantă axă de circulație (Muntenia-Moldova);
- sistem echilibrat de localități urbane pe valea Troțușului (Dărmănești-Moinești-Comănești-Târgu Ocna);
- cele 16 sate care fac parte din rețeaua urbană (localități componente) pot fi mai ușor integrate programelor coordonate de dezvoltare;
- majoritatea populației urbane a județului locuiește în Municipii, așadar beneficiază de oportunități și accesibilitate sporită la servicii Municipale;

- sistem mai dezvoltat al dotărilor cultural-sportive în localitățile urbane de pe valea Troțușului;
- orașele prezintă valori ale agenților poluanți sub concentrațiile maxime admise;
- zona de Est și de Sud prezintă un aparent avantaj având un indice mai mic de 1 persoană /cameră de locuit;
- dispunerea echilibrată a centrelor urbane în zona de vest a județului.

W. Puncte Slabe

- disparități multiple între zona de la Est de Siret și restul județului;
- zonă defavorizată în jurul orașului Comănești (peste 500 Kmp);
- situația de relativă izolare a unor localități situate în afara unor rute cu trafic rutier mai ridicat;
- majoritatea localităților din județ sunt de tip rural;
- estul județului cuprinde localități rurale aflate într-o zonă lipsită de orașe, deci prezintă o accesibilitate redusă la servicii (lipsa unui centru polarizator în zona rurală de est a județului);
- distribuția localităților, sub raportul rangurilor și al populației este dezechilibrată (regiunea la Est de Siret fiind în mod cert dezavantajată sub toate aspectele);
- economia urbană a localităților urbane de rangul III este monofuncțională;
- puține localități urbane orientate către servicii;
- lipsa unei așezări urbane (centru polarizator) pe valea Zeletinului;
- densități ale orașelor și satelor inferioare mediei pe țară;
- media de 6 sate componente pe comună în Județul Bacău este mai mare decât media pe țară (5). În consecință, existența comunelor cu multe localități componente poate genera dificultăți în ceea ce privește administrarea echitabilă;
- ponderea populației urbane este mai mică de 50%, așadar inferioară mediei pe țară;
- pondere redusă a populației din localitățile componente municipiilor;
- mărimea medie a populației satelor componente pe județ este foarte mică (755 locuitori);
- existența a 25 de sate cu mai puțin de 50 de locuitori;
- existența a 4 comune cu mai puțin de 2000 locuitori;
- disparitate majoră între nivelurile veniturilor la bugetele locale între localitățile urbane și cele rurale (de cca. 2,5 ori mai mari în urban și de cca. 8 ori la veniturile proprii);
- mai mult de trei sferturi din teritoriul unităților administrative din județ sunt afectate de inundații;
- estul și Sudul județului prezintă potențial ridicat și probabilități mari (est) și foarte mari (sud) de alunecări de teren;

- dotări cultural-sportive minimale (casă de cultură și bibliotecă) pentru zona de la Est de Siret;
- lipsa dotărilor pentru îngrijirea sănătății în mediul rural (numai 1 spital în rural);
- mari disparități în ceea ce privește distribuția unităților de învățământ de tip liceal (accesibilitate redusă pentru zonele rurale a acestor dotări școlare);
- mari disparități între Est și Vest în ceea ce privește oportunitățile pentru turism;
- lipsa în general în zona de Est a locuințelor echipate cu instalații de apă și canalizare;
- zona de Est a județului are resurse reduse de apă;
- localitățile de pe valea Troțului și a Siretului au resurse de apă subterană cu vulnerabilitate ridicată;
- lipsa în spațiul rural al județului al echipărilor edilitare de apă și canalizare;
- mai slabă populare a zonei de est a județului;
- începutul unui fenomen de depopulare pentru zona de Est, relevată de scăderea numărului de elevi pentru o clasă de școală;
- insuficiența cadrelor medicale în mediul urban;
- structura localităților din zona podișului prezintă posibilități de restrângere a vetrelor și de creștere a densităților în interiorul acestora;
- posibilitatea pentru localitatea Podul Turcului de a deveni un centru local de polarizare (are deja un spital și o judecătorie), temperată de amplasarea excentrică în teritoriul județului;
- media mai redusă de persoane pe gospodărie pentru zona de Est a județului sugerează o viabilitate economică redusă pentru o economie de tip rural, care alunecă către o economie de subzistență;
- neîndeplinirea criteriilor de definiție în totalitate de toate localitățile județului (mediu și infrastructură) și mai ales cele din estul județului.

O. Oportunități

- localitățile componente ale orașelor (de rangul II și III), reprezintă un supliment reprezentând cca. 16,5% din populația localităților urbane, ceea ce reprezintă o rezervă importantă de forță de muncă și un potențial de agregare a unor noi servicii urbane și de dezvoltare complementară (oraș – localitate componentă);
- o mare parte a populației este grupată în ariile de influență ale Municipiilor și orașelor (în aria de influență a Bacăului este grupat un plus care reprezintă 37,5% din populația orașului, 104 % pentru Onești, și 124,7% pentru celelalte orașe luate împreună), ceea ce reprezintă o rezervă importantă de forță de muncă;
- punerea în valoare a ruralului zonei prin politici de echipare tehnico – edilitare și dotare social – culturală.

T. Amenințări

- amplasarea celor mai multe comune cu mai mult de 9 sate componente în Estul Județului poate accentua procesul de destructurare a rețelei în această zonă;
- re-ruralizarea unor zone monoindustriale prin migrația din urban spre rural;
- orașele mijlocii (de rangul II și III) sunt monospecializate din punct de vedere economic și prezintă risc în fața amenințărilor restructurării economice;
- lipsa oportunităților de finanțare pentru investiții în mediul rural;
- disparitățile dintre zona Est și restul județului poate produce depopularea primei zone și un flux migratoriu al populației sărăcite din rural către orașele mai mari din regiune (Bacău, Iași) și către capitală;
- re-ruralizarea ca fenomen, datorită nivelului de trai scăzut, lipsa locurilor de muncă, lipsa mijloacelor de trai ieftine în mediul urban.

ANALIZA SWOT

Infrastructurile tehnice

S. Puncte tari

- densitate mare a rețelei de drumuri;
- legături feroviare relativ echilibrate;
- prezența aeroportului internațional Bacău;
- echiparea județului cu rețea de fibră optică;
- resurse hidroenergetice bogate cu potențial.

W. Puncte slabe

- număr mic de lucrări de apărare împotriva inundațiilor și alunecărilor de teren;
- număr mic de lucrări privind îmbunătățirea funciară;
- starea de degradare a drumurilor comunale în special, județene și locale;
- depășirea traficului pe tronsoane, a capacității portante a drumurilor;
- starea tehnică a căilor ferate – viteze mici;
- număr mic de traversări controlate sau denivelate de cale ferată;
- lucrări hidrotehnice insuficiente în scopul consolidării surselor de energie;
- degradarea sistemelor de irigații și desecări existente (descompletate, furate), ca și cele de apărare contra eroziunii și alunecărilor;
- în orașe și municipii rețelele de alimentare cu apă și canalizare au o stare de uzură avansată; (municipiul Bacău are chiar o situație foarte critică în privința alimentării cu apă potabilă);
- grad de telefonizare insuficient;
- lipsa unui sistem de gospodărire integrată a deșeurilor și disparități în distribuția spațială a platformelor existente;
- lipsa de cooperare între unitățile teritorial – administrative, care conduce la dispariția eforturilor tehnice și financiare sau chiar la anularea realizării unor infrastructuri tehnice necesare.

O. Oportunități

- investiții din fonduri europene;
- apelarea de fonduri ISPA pentru proiecte de infrastructură și SAPARD;

T. Amenințări

- acutizarea problemelor analizate și lipsei conștientizării populației în ideea asigurării unor condiții sanitare, igienice și confortabile de viață;
- scăderea calității vieții;
- creșterea riscurilor pe termen mediu și lung privind productivitatea terenurilor agricole;
- creșterea probabilității unor riscuri naturale;

ANALIZA SWOT

Zonificarea teritoriului

S. Puncte tari

- existența terenurilor forestiere în zona vestică a județului;
- existența centrelor urbane polarizatoare Bacău, Onești, Moinești.

W. Puncte slabe

- presiune asupra spațiului rural prin extinderea nejustificată și irațională a localităților;
- neutilizarea rațională a terenurilor și lipsa conștientizării importanței respectării statutului prestabilit a terenurilor, manifestată inclusiv prin nerespectarea documentațiilor de urbanism aprobate;
- dezechilibrul complex între estul și restul județului, manifestat prin mari decalaje de natură economico-socială, între zona de est a județului și restul teritoriului, conducând la riscul stagnării dezvoltării pe teritorii din ce în ce mai mari;
- expansiunea necontrolată a localităților urbane și rurale datorită neutilizării instrumentelor amenajării teritoriului și urbanism.

O. Oportunități

- investiții pentru atenuarea caracterului profund rural prin dotarea teritoriului și punerea în valoare a tradițiilor specifice locale pentru stabilizarea populației în teritoriu;
- existența unor zone rurale cu specific local marcat, capabile de a genera oportunități pentru un turism etno-folcloric (în zona de vest și sud-vest).

T. Amenințări

- urbanizarea necontrolată și distrugerea unor zone din cadrul natural;
- tendința marilor orașe și municipii de a-și rezolva problemele tehnico – edilitare și de salubritate în spațiul rural adiacent.

ANALIZA SWOT

Servicii economice

S. Puncte tari

- comerțul ocupă un loc important, este performant și adaptabil;
- preponderența privată;
- dezvoltare informațională deosebită;
- dezvoltare a transporturilor cu capital privat.

W. Puncte slabe

- pondere mică a serviciilor către populație;
- inexistența practic a serviciilor din terțiarul superior (sedii de firme, slaba dezvoltare a rețelei de servicii bancare, a consultanților de specialitate – îndeosebi în ceea ce privește managementul de proiecte de dezvoltare);
- productivitate mică, inferioară mediei țării;
- număr mare de unități administrativ teritoriale fără dotări financiar – bancare;
- fonduri foarte mici alocate cercetării și proiectării;
- grad de alimentare cu energie electrică sub 100% a localităților județului Bacău;
- oferta tipurilor de servicii este slabă în județ ce nu acoperă aria necesităților populației.
- distribuția dezechilibrată spațial și calitativ a serviciilor în teritoriu.

T. Amenințări

- veniturile modeste ale populației pot frâna dezvoltarea comerțului, turismului, activitatea firmelor mici.

ANALIZA SWOT

Turismul

S. Puncte tari

- patrimoniu turistic în special în zona montană;
- timide diversificări ale formelor de turism;
- potențial etnografic și folclor de mare valoare;
- există dotări turistice private performante atât în mediul urban, cât și rural;
- există deja forme de dotări pentru agroturism, în special în zona montană.

W. Puncte slabe

- număr de locuri puține ca ofertă de piață;
- calitate modestă a infrastructurii turistice;
- valorificarea modestă a traseelor montane turistice;
- personal specializat în turism redus;
- prețul serviciilor de turism nejustificat de mare și nediversificat pentru diverse posibilități financiare medii din județ;

- insuficiența activităților de marketing turistic: organizarea unor noi forme de turism atractive și confortabile;
- introducerea în circuitul turistic a patrimoniului cultural.

O. Oportunități

- există resurse neexploatate încă, forță de muncă disponibilă ce pot asigura creșterea potențialului turistic și diversificarea sa;
- potențial balnear fără extrasezon;
- apelarea de finanțări pentru turism prin programe și proiecte din fonduri europene.

T. Amenințări

- pierderea atractivității turismului cultural datorită stării de degradare a monumentelor;
- urbanizarea necontrolată poate constitui un proces de compromitere și poluare a potențialului turistic existent.
- atragerea turiștilor către județul Vrancea (pe lângă o serie de oportunități similare județului Bacău, are avantajul zonelor viti-vinicole);
- posibila atragere a turiștilor către județul Neamț în mai mare măsură (potențial cel puțin similar, dar mai cunoscut decât cel al județului Bacău).

ANALIZA SWOT

Cooperare intrajudețeană și suprajudețeană

W. Puncte slabe

- foarte puține proiecte realizate prin cooperare public – public;
- informare deficitară a personalului din administrația publică locală;
- inexistența unor grupări de activități care să conducă către formarea de clustere (grupări ale antreprizelor economice pe un anumit teritoriu definibil spațial, indiferent de mărime, în jurul unei activități sau al unui produs, de-a lungul unui lanț de producție, adaptate la specificul local, și capabile să atragă alte tipuri de dezvoltări).

O. Oportunități

- cadru legislativ stimulat și favorabil cooperării;
- cunoașterea, în primul rând de către populația zonei) a potențialului și încurajarea pentru deschiderea unor antreprize proprii prin oferirea de facilități de către autorități;
- apelarea la fonduri europene pentru proiecte.

T. Amenințări

- întârzierea intrării în practica dezvoltării europene prin cooperare;
- lipsa de colaborare ca fenomen și respingerea rezolvării pe principiul subsidiarității a câștigului în echipă;
- atragerea populației calificate și a unor fondurilor private din județ către zone adiacente mai dinamice (zona metropolitană Iași).

SINTEZA SWOT

Structura internă (Puncte tari și puncte slabe) și relațiile cu mediul extern (oportunități și amenințări)

S. Puncte Tari

- rețeaua de localități urbane, sub aspectul numărului și rangurilor acestora este printre cele mai bune din cadrul regiunii de dezvoltare N-E, fiind depășită la acest capitol numai de județul Suceava. Această rețea poate constitui baza pentru proiecte economice de dezvoltare.
- de asemenea, județul Bacău cuprinde singura localitate urbană de rangul I, după Iași, în cadrul regiunii Moldova, cu un puternic potențial polarizator, amplasat pe o importantă axă de circulație (Muntenia-Moldova).
- județul Bacău este traversat de câte două magistrale de transport (rutier și cale ferată) care leagă pe de o parte nordul Moldovei de Sudul țării, respectiv de Transilvania.
- orașul Bacău are aeroport (la fel și Iași și Suceava). Acest lucru este un avantaj, în special față de județul Neamț.
- pe teritoriul județului Bacău se găsesc o serie de zone cu un complex patrimoniu natural și cultural, în special în partea de vest, aflate într-o stare mai bună decât în alte părți ale țării, care constituie un valoros patrimoniu turistic și etno-folcloric.
- existența unui sistem echilibrat de localități urbane pe valea Troțușului.
- majoritatea populației urbane a județului locuiește în municipii, așadar beneficiază de oportunități și accesibilitate sporită la servicii municipale.
- densitate bună a rețelei de drumuri.
- comerțul ocupă un loc important în economia județului, este performant și adaptabil.

W. Puncte Slabe

- județul Bacău deține zone dintre cele mai poluate, în ceea ce privește apa și aerul, la fel ca și terenuri degradate, ca urmare a exploatărilor din subteran.
- județul Bacău a accesat modest diferite fonduri de dezvoltare în raport cu potențialul și problemele specifice (comparativ cu județele cinate) și are foarte puține proiecte de cooperare intercomunală, care au limitat accesul la finanțări eficiente pentru dezvoltarea infrastructurii.
- foarte puține proiecte realizate prin cooperare public – public.
- estul județului Bacău este caracterizat de un complex de factori restrictivi ai dezvoltării rurale (similar cu estul județului Botoșani și județul Vaslui în totalitate).
- multiple dezechilibre între Estul județului și restul teritoriului, manifestat prin mari decalaje de natură economico-socială, conducând la riscul stagnării dezvoltării pe teritorii din ce în ce mai mari.
- estul județului cuprinde localități rurale aflate într-o zonă lipsită de orașe, deci prezintă o accesibilitate redusă la servicii (lipsa unui centru polarizator

în zona rurală de est a județului).

- mari decalaje între Estul județului și restul teritoriului în ceea ce privește dotările culturale, sportive, de învățământ, de sănătate, dar și în ceea ce privește echiparea locuințelor cu instalații de alimentare cu apă și echipările edilitare de apă și canalizare.
- defrișările masive făcute fără discernământ și ocuparea excesivă a unor teritorii forestiere cu construcții au condus la dispariția anumitor specii din flora și fauna pădurilor și au amplificat pagubele produse de torenți și alunecările de teren.
- poluarea unor zone datorată exploatărilor miniere, sondelor și poluării urbane (CET-uri, deversări de ape), dar și lipsa unui sistem de gospodărire integrată a deșeurilor și disparități în distribuția spațială a platformelor de deșeuri.
- posibilități slabe de valorificare a patrimoniului natural și cultural datorită lipsei de informare și educare a potențialilor agenți locali, a accesibilității reduse și a lipsei infrastructurii materiale – tehnice, de cazare și alimentație publică, dar nu în ultimul rând datorită stării considerabile de degradare.
- majoritatea localităților din județ sunt de tip rural, iar gradul de urbanizare este sub media pe țară.
- economia urbană a localităților urbane de rangul III este monofuncțională, ceea ce conduce la un risc sporit de instabilitate economică.
- densități ale orașelor și satelor inferioare mediei pe țară.
- mărimea medie a populației satelor componente pe județ este foarte mică (755 locuitori), ceea ce conduce la creșterea costurilor de administrare și a proiectelor de dezvoltare.
- disparitate majoră între nivelurile veniturilor la bugetele locale între localitățile urbane și cele rurale.
- Zone importante (în special est și sud) cu potențial și probabilități de producere a alunecărilor de teren și risc de inundații.
- număr mic de lucrări de infrastructuri hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare față de necesar.
- starea de degradare a drumurilor comunale în special, județene și locale și existența unor probleme privind starea tehnică a căilor ferate.
- stare de uzură avansată a rețelelor de alimentare cu apă și canalizare.
- lipsa de cooperare unitățile teritorial – administrative, care conduce la disiparea eforturilor tehnice și financiare sau chiar la anularea realizării unor infrastructuri tehnice necesare.
- Presiune asupra spațiului rural prin extinderea nejustificată și irațională a localităților.
- Valorificarea modestă a potențialului turistic.
- Pondere mică a serviciilor către populație și inexistența practic a serviciilor din terțiarul superior (sedii de firme, rețeaua de servicii bancare, a consultanților de specialitate) și în general, distribuția dezechilibrată spațial și calitativ a serviciilor în teritoriu.

- Productivitate economică mică, inferioară mediei/țară.
- Inexistența unor grupări de activități care să conducă către formarea de clustere (grupări ale antreprizelor economice de diferite mărimi pe un anumit teritoriu, în jurul unei activități sau al unui produs, de-a lungul unui lanț de producție, adaptate la specificul local, și capabile să atragă alte tipuri de dezvoltări).

O. Oportunități

- orașul Bacău și comunele învecinate prezintă al doilea pol de concentrare (prin creștere) a populației, după zona Iași. De asemenea, indicele de îmbătrânire demografică (raportul dintre populația >60 ani și cea de 0-14 ani este mai bun decât cel al județelor învecinate din Moldova (Neamț și Vaslui).
- în plus, față de toate celelalte județe ale Regiunii de dezvoltare NE și față de media pe țară, forța de muncă ocupată în agricultură este cea mai mică, forța de muncă ocupată în industrie este cea mai mare, la fel ca și cea care lucrează în comerț, hoteluri și restaurante. Această caracteristici constituie împreună o oportunitate în ceea ce privește potențialul de forță de muncă bine calificată, permițând demararea rapidă a unor proiecte de dezvoltare economică.
- existența studiilor de fundamentare pentru constituirea unei zone de localități asociate în jurul Municipiului Bacău.
- o mare parte a populației este grupată în ariile de influență ale municipiilor și orașelor ceea ce reprezintă o rezervă importantă de forță de muncă.
- existența unor zone rurale cu specific local de valoare, capabile de a genera oportunități pentru un turism etno-folcloric (în zona de vest și sud-vest).

T. Amenințări

- deși are pe teritoriul său o serie de rezervații și monumente ale naturii, precum și o serie de obiective ale patrimoniului cultural de interes național, Județul Bacău este depășit în această privință de județele vecine, care prezintă oportunități mai mari de atragere a turiștilor. (Vrancea are și avantajul zonelor viti-vinicole, Neamț, cu potențial similar, dar mai cunoscut decât cel al județului Bacău și Suceava).
- coridorul rutier de transport european nr. 9 traversează județul Vaslui. Realizarea în viitor a autostrăzii Ploiești-Albița și posibil până la Iași, poate scoate Județul Bacău din traseul major care leagă centrul și nordul Moldovei cu sudul României și capitala.
- realizarea unui drum expres între Iași, Piatra Neamț și apoi spre Târgu-Mureș, va micșora importanța legăturii rutiere dinspre Bacău către Transilvania.
- asocierea Municipiului Iași și a comunelor înconjurătoare într-un consiliu al zonei Metropolitane Iași, va accentua atragerea populației și concentrarea investițiilor și a serviciilor prin atragerea finanțărilor (publice și private), care vor

beneficia de un cadru instituțional-organizatoric legal constituit, în detrimentul altor zone din Județul Bacău.

- sărăcia zonelor rurale din județul Bacău și zone adiacente poate produce presiuni suplimentare asupra mediului (în special asupra fondului forestier) și a serviciilor concentrate în zonele urbane.
- dificultatea gestionării zonelor protejate datorită lipsei pregătirii acestei acțiuni cu proiecte pentru delimitarea și protejarea lor, care poate conduce la distrugerea valorilor existente.
- amplasarea celor mai multe comune cu mai mult de 9 sate componente în Estul Județului poate accentua procesul de destructurare a rețelei în această zonă.
- orașele mijlocii (de rangul II și III) sunt monospecializate din punct de vedere economic și prezintă risc în fața amenințărilor restructurării economice.
- re-ruralizarea ca fenomen, datorită nivelului de trai scăzut, lipsa locurilor de muncă, lipsa mijloacelor de trai ieftine în mediul urban, care generează o migrație din urban spre rural.
- creșterea riscurilor pe termen mediu și lung privind scăderea productivității terenurilor agricole.
- urbanizarea necontrolată (extinderea intravilanului), poate constitui un proces de compromitere și poluare a potențialului turistic existent.